

ПИТЬР ШАФЪР
ЧЕРНА КОМЕДИЯ
ФАРС В ЕДНО ДЕЙСТВИЕ

Превод от английски: Петър Кауков, 2008

chitanka.info

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА:

БРИНДСЛИ МИЛЪР: Млад скулптор в средата на двайсетте, интелигентен и привлекателен, но нервен и несигурен в себе си.

КАРЪЛ МЕЛКЕТ: Негова годеница. Много млада, много красива, много разглезена и много глупава. Гласът ѝ недвусмислено издава крякащото бръщолевене на младо момиче, едва наскоро навършило 21 години.

ГОСПОЖИЦА ФЪРНИВЪЛ: Дама на средна възраст. Превзета и префинена. Блуза и права пола, типични за нейното поколение, косата — на кок, гласът — като на зайче, тя показва само сдържаните жестове на стара мома от средната класа, докато алкохолът не я разпусне.

ПОЛКОВНИК МЕЛКЕТ: Властният баща на Каръл. Стегнат, гръмогласен, но все пак понякога гласът му издава дълбока и обезпокоителна неуравновесеност. Има вид на много мнителен човек, което не се дължи само на постоянната тъмнина.

ХАРОЛД ГОРИНДЖ: Ерген, собственик на китайски антиквариат, съсед на Бриндсли, родом от северна Англия. Приятелството му е подчертано условно и строго egoистично: рано или късно ще си поиска отплатата за него. Специалист по емоционален шантаж, изпада в истерия, когато е измамен или отблъснат (както винаги става). Няколко години по-голям от Бриндсли.

ШУПАНЦИГ: Немски емигрант, бузест, възпитан и шумен. Той е напълно щастлив човек, доволен, че живее в Англия, дори това да означава денонощни дежурства в Лондонското електроснабдяване.

КЛИЯ: Бившата любовница на Бриндсли. В средата на двайсетте; ослепителна, емоционална, умна и дяволита. Изкушението да сътвори драматична ситуация в мрака е съвсем неустоимо за нея.

ГЕОРГ БАМБЕРГЕР: Лесно разпознаваем като възрастен милионер, колекционер на произведения на изкуството. Немец по произход, като електротехника.

МЯСТО НА ДЕЙСТВИЕТО:

Действието на пьесата се развива в квартирата на Бриндсли в Южен Кенсингтън, Лондон. Апартаментът е на партера на голяма

къща, разделена на няколко квартири. Харолд живее срещу Бриндсли, а г-ца Фърнивъл — над тях.

Стаята има четири изхода. Една врата в дъното вляво води през коридора направо към стаята на Харолд. Тази врата се вижда ясно, с внимателно подредената изтривалка пред нея. Завеса в средата в дъното закрива ателието на Бриндсли. Когато се отваря, можем да зърнем металните му скулптури. Вдясно от ателието открити стръмни стълби водят към врата, зад която е спалнята му. Вляво на авансцената има капак, който води към мазето.

Когато я виждаме напълно, стаята е весела, просторна, пълна с колорит и нови форми. Осияна е с най-различни предмети: мебели, манекени, играчки и всякакви шантави джунджурии — веселите лични вещи на едно освободено и изпълнено с въображение съзнание. Общото впечатление е за хаос, спретнат поради специален случай, както и за временна изисканост, създадена с мебелите на Харолд — взети назаем и подредени с оглед на всички техни предимства.

Мебелите са три елегантни стола, стил „Регент“, едно кресло „Регент“, малка масичка „Кралица Анна“, на която е поставена красива опалова лампа с копринен абажур, купа от черен базалт, красива ваза „Коулпорт“ с летни цветя и изящна порцеланова статуетка на Буда.

Единствените неща, които наистина принадлежат на Бриндсли, са една евтина квадратна маса, на която са наредени бутилки; една също толкова евтина кръгла маса в средата на стаята с покривка и купата от черен базалт на нея; една табуретка в средата на авансцената, украсена със статуетката на Буда; един грамофон, както и собствените му художествени произведения. Предполага се, че по-голямата част от тях са събрани в ателието за оглед, но едно от тях се вижда в тази стая. На подиум стои странна желязна скулптура с основен акцент два отделни дълги метални шиша, накичени с метални парченца, които шумно дрънчат при досег. На стената висят картини, някои от тях, както може да се предполага, са нарисувани от Клия. Всички са абстрактни: шарени геометрични фигури, петна и пръски; вихушки, водовъртещи, бързеи и завъртулки от цветове — всички те говорят повече за удоволствието от играта с баграта, отколкото за способността да се постигне нещо повече с нея.

ВРЕМЕ:

9.30, неделя вечер.

ОСВЕТЛЕНИЕ:

В редките случаи, когато се щракне запалка, кибрит или фенер, светлините на сцената просто притъмняват. Когато всички тези неща са загасени, сцената веднага се осветява напълно.

*(Пълна тъмнина. Чуват се два гласа — на Бриндсли и на Каръл. Те трябва да създадат впечатлението, че двама души се движат из стаята съвсем уверено, сякаш са на светло.
Чуват се шумове от местене на мебели. Един стол пада.)*

БРИНДСЛИ: Ето! Как ти се струва стаята?

КАРЪЛ: (кудкудяка.) Фантастично! Иска ми се винаги да е такава. Онази лампа стои там божествено. И столовете са в тон. Казах ти, че зеленото много ще отива тук.

БРИНДСЛИ: Ами ако Харолд се върне?

КАРЪЛ: Няма да се върне до утре сутринта.

БРИНДСЛИ: (крачи нервно.) Знам. А представи си, че се върне тази вечер! Той е луд по антиките си. Само си помисли какво ще каже, ако влезе в стаята си и види, че сме ги задигнали?

КАРЪЛ: Не драматизирай. Не сме му задигнали цялата покъщнина. Само три стола, канапето, тази маса, лампата, купата и вазата с цветя — само толкова.

БРИНДСЛИ: И статуетката на Буда. Тя е по-ценна от всичко останало. Погледни я.

КАРЪЛ: О, скъпи, стига си се притеснявал.

БРИНДСЛИ: Ама ти не познаваш Харолд. Той не дава дори да ги докоснеш.

КАРЪЛ: Добре де, ще върнем всичко веднага след като г-н Бамбергер си тръгне. А сега, стига си се тормозил.

БРИНДСЛИ: Откровено казано, не биваше да го правим. Искам да кажа — в никакъв случай, със или без Харолд.

КАРЪЛ: Защо пък не, за Бога? Сега стаята изглежда божествено. Само я погледни!

БРИНДСЛИ: Скъпа, Георг Бамбергер е мултимилионер. Целият му живот е минал сред такива мебели. Няколко откраднати предмета

няма да му направят впечатление. Той идва, за да види творбите на един неизвестен скулптор. Ако питаш мен, по-добре ще е да ме види такъв, какъвто съм — беден художник. Това може и да го трогне.

КАРЪЛ: Може би, но със сигурност няма да впечатли татко. Нали помниш, че и той ще дойде.

БРИНДСЛИ: Като че ли мога да го забравя! Направо се чудя защо трябваше да каниш и чудовищния си баща точно тази вечер!

КАРЪЛ: О, не започвай пак!

БРИНДСЛИ: Разбери, до гуша ми дойде. Ако ще се убеждава, че съм подходящият съпруг за теб само защото някакъв известен колекционер ще купи някои от творбите ми, то тогава той не ме заслужава за зет!

КАРЪЛ: Той просто иска да се увери, че можеш да си изкарваш прехраната.

БРИНДСЛИ: А какво ще стане, ако Бамбергер не хареса работите ми?

КАРЪЛ: Ще ги хареса, скъпи. Само не се притеснявай.

БРИНДСЛИ: Не мога. Дай ми едно уиски.

(Тя му налива. Чуваме стъпките ѝ и звън на чаша в бутилка, след това шум от сифон за сода.)

Имам лошо предчувствие. Ще бъде катастрофа. „А“-група, номер едно, истинска, 24-каратова, 100-процентова катастрофа.

КАРЪЛ: Виж какво, скъпи, нали знаеш какво се казва в такива случаи. Който не рискува, той не печели!

БРИНДСЛИ: Вярно.

КАРЪЛ: Проблемът ти е, че ти си точно това, което татко нарича „съвършен пораженец“.

БРИНДСЛИ: Колкото повече слушам за баща ти, толкова повече го намразвам. И без това ненавиждам военните... А във всеки случай и той почти ме мрази.

КАРЪЛ: Защо?

БРИНДСЛИ: Защото съм абсолютен пъзльо. Ще ме надуши още от вратата.

КАРЪЛ: Виж, скъпи, единственото, което трябва да направиш, е да се изправиш срещу него. Татко е истински тиранин, особено когато разбере, че хората се страхуват от него.

БРИНДСЛИ: Ами да, мен ме е страх.

КАРЪЛ: Ти още не си го виждал.

БРИНДСЛИ: Няма никакво значение.

КАРЪЛ: Не ме разсмивай. (*Подава му питието.*) Ето.

БРИНДСЛИ: Благодаря.

КАРЪЛ: Какво може да ти направи?

БРИНДСЛИ: Първо на първо, може да не ми разреши да се оженя за теб.

КАРЪЛ: Ах, сладурчето ми.

(Прегръщат се.)

БРИНДСЛИ: Много ми харесваш в жълто. Подчертава косата ти.

КАРЪЛ: Оправи си връзката. Така изглеждаш немарлив.

БРИНДСЛИ: Е, но пък ти изглеждаш божествено.

КАРЪЛ: Наистина ли?

БРИНДСЛИ: Наистина. Никога не съм те виждал толкова прекрасна.

КАРЪЛ: Кажи ми, Брин, много ли момичета си имал преди мен?

БРИНДСЛИ: Хиляди.

КАРЪЛ: Сериозно!

БРИНДСЛИ: Сериозно — нито една.

КАРЪЛ: Ами момичето на снимката?

БРИНДСЛИ: Тя беше само за три месеца.

КАРЪЛ: Кога?

БРИНДСЛИ: Преди две години.

КАРЪЛ: Как се казваше?

БРИНДСЛИ: Клия.

КАРЪЛ: А каква беше?

БРИНДСЛИ: Художник. Много честна и открита. Много умна. И нежна като стоманен бръснач.

КАРЪЛ: Кога си я виждал за последно?

БРИНДСЛИ: (уклончиво) Нали ти казах... преди две години.

КАРЪЛ: Добре де, тогава защо още пазиш снимката ѝ в нощното си шкафче?

БРИНДСЛИ: Просто си беше там. Това е. Дай ми целувка...
(Пауза.) Никой на този свят не се целува като теб.

КАРЪЛ: (мърка) Кажи ми... с нея ли ти беше по-хубаво или с мен?

БРИНДСЛИ: В какъв смисъл?

КАРЪЛ: В сексуален.

БРИНДСЛИ: Хайде, хората ще дойдат всеки момент. Пусни някоя плоча. Нека да е нещо като за баща ти. Той какво харесва?

КАРЪЛ: (отива към грамофона) Той не харесва нищо, освен военни маршове.

БРИНДСЛИ: Трябваше да се досетя... Чакай — мисля, че имам нещо. Последната плоча на рафта. С оранжевата корица. Казва се, „Военни маршове от Суза“ или нещо подобно.

КАРЪЛ: Тази ли?

БРИНДСЛИ: Точно.

КАРЪЛ: (взима я) Оркестър „Гвардейците от Студения ручей“.

БРИНДСЛИ: Идеално. Пускай я.

КАРЪЛ: Как се пуска това?

БРИНДСЛИ: Последното копче вляво. Така... Нека се помолим!... О, Боже, нека тази вечер всичко да мине добре! Нека г-н Бамбергер хареса скулптурите ми и нека си купи няколко. Нека бащата на Каръл ме хареса! И нека съседът ми, Харолд Гориндж, никога не разбере, че тайно сме взели мебелите му! Амин!

(*Марш от Джон Филип Суза. Силно. Едва започнал, замира — сякаш е спрял токът. Звукът спира.*

Ослепителна светлина залива сцената. През останалата част от писата, освен в моментите, в които се запалва кибрит и сцените с Шупанциг, се играе на тази светлина, но сякаш в пълен мрак.

Двамата замръзват; Каръл до края на канапето, Бриндсли до масата с питиетата. Роклята на момичето е като копринено знаме, шикозно увито около тялото й на хрътка. Видът на момчето също е готов: стегнат, стабилен и секси. През цялата вечер, след като за него нещата се хълзват надолу към катастрофата, неговият свеж и освободен външен вид постепенно дегенерира до потен и смачкан — по същия начин както изискаността на стаята му неумолимо се връща към обичайнния си вид почти на коптор. За дома, както и за неговия собственик, тази вечер е процес на бавно разложение.)

БРИНДСЛИ: Боже! Бушоните изгоряха!

(Видът и подредбата на стаята на Бриндсли са описани в ремарката в началото на писата.)

КАРЪЛ: О, не!

БРИНДСЛИ: Само това е! (*Той се отправя пинешком към електрическия ключ. Напипва ключа и започва да го щрака.*)

КАРЪЛ: Така е!

БРИНДСЛИ: О, не!

КАРЪЛ: Или пък е спрятал тока. Къде е таблото?

БРИНДСЛИ: В коридора.

КАРЪЛ: Имаш ли свещи?

БРИНДСЛИ: Не. Мамка му!

КАРЪЛ: Къде е кибритът?

БРИНДСЛИ: Трябва да е на масата с напитките. (*Опипва около бутилките.*) Не. Виж на грамофона.

(*И двамата започват да се щурат из стаята в търсене на кибрит.*)

Ужас, ужас, ужас, ужас, ужас!

(Каръл напипва един маракас, който тряка до грамофона.)

КАРЪЛ: Ето го! (*Взима го.*) Не...

(Телефонът звъни.)

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам!

(*Опипом върви към звука от телефона. Сеща се точно навреме за голямата маса в центъра и се спира преди да се блъсне в нея със самодоволна усмивка.*)

Добре де, идвам!

(*Вместо това, той се спъва в подциума, плюсва се на пода и събаря телефона. Влачи се на колене, търси го по пода и придърпва слушалката с кабела. В слушалката.*)

Ало?... (*Обзет е от внезапен ужас.*) Ало... Не, не, не, не...

Добре съм, много съм добре!... Ти?... (*Закрива с ръка слушалката. Към Каръл.*) Скъпа, моля те, погледни в спалнята?

КАРЪЛ: Още не съм свършила тук.

БРИНДСЛИ: Току-що се сетих, че има жички за бушони в спалнята. В онова чекмедже, в което намери снимката. Иди и ги вземи, моля те.

КАРЪЛ: Мисля, че там няма. Не видях такова нещо.

БРИНДСЛИ: (*сопва се.*) Недей да спориш! Просто погледни!

КАРЪЛ: Добре. Само без нерви!

(*По време на следващия диалог тя се качва внимателно по стълбите опипом, с главата надолу, ръцете нагоре по перилата, от което блестящият й „копринен“ задник силно се очертава.*)

БРИНДСЛИ: (овладява се.) Извинявай. Сигурен съм, че са там. Просто не си ги забелязала.

КАРЪЛ: Ами кибрита?

БРИНДСЛИ: Ще трябва да ги поправим на тъмно. Моля те, мила, побързай.

КАРЪЛ: (Качва се.) О, Боже, какъв ужас!

БРИНДСЛИ: (маха ръката си от слушалката и се ослушва, докато Каръл се отдалечава.) Ало?... О-хо-хо-хооо! Как си? Добре. Това е супер. Супер, супер!... Какво да престана да повтарям?

(Каръл стига до горния край на стълбите и, по силата на навика, оправя полата си преди да влезе в спалнята.)

БРИНДСЛИ: (отново с ръка на слушалката) Каръл?... Скъпа?... (Доволен, че я няма; нахвърля се на телефона със снижен глас.) Клия! Какво правиш тук? Мислех, че си във Финландия... Нямаше те едва шест седмици... От къде се обаждаш?... От летището?... Ами не, тази вечер няма да може... Ужасно съм зает, страхувам се, че няма да мога да се измъкна... Работа...

КАРЪЛ: (Провиква се от вратата на спалнята.) Там няма нищо, освен мръсните ти чорапи, нали ти казах.

БРИНДСЛИ: (отвръща ѝ.) Ами, виж по другите чекмеджета... (Става, докато говори и се обръща така, че кабелът са увива около краката му.)

(Каръл се връща да търси.)

БРИНДСЛИ: (Тихо и бързо, по телефона.) Виж, сега не мога да говоря. Може ли да ти се обадя утре? Къде ще бъдеш? Виж, Клия, казах ти вече — не. Не и тази вечер. Знам, че е съвсем наблизо. Не е там работата. Не, не можеш да намиреш. Виж, нещата се промениха. През изминалния месец станаха някои работи...

КАРЪЛ: (излиза.) Нищо не виждам, Брин, моля те!...

БРИНДСЛИ: Клия, трябва да вървя... Виж, не мога да го обсъждам по телефона... Дали има общо с кое?... Да, разбира се, че има... Искам да кажа, не можеш да очакваш, че нещата ще останат на стоп-кадър, докато те няма, нали?

КАРЪЛ: (излиза от спалнята.) Тук няма нищо. Никакъв кибрит ли нямаме?

БРИНДСЛИ: О, стига си хленчила! (*По телефона.*) Не, не ти. Ще ти се обадя утре. Дочуване. (*Трясва слушалката, но не успява да улучи телефона, така че удрия слушалката в масата. После трябва да се освободи от кабела. Бриндсли вече започва да изглежда обезпокоен.*)

КАРЪЛ: (слизайки.) Кой беше?

БРИНДСЛИ: Един приятел. Намери ли жичките?

КАРЪЛ: Нищо не мога да намеря така. Непременно ни трябва кибрит!

БРИНДСЛИ: Ще опитам в кръчмата. Може и свещи да имат.

(*Отгоре се носят кратки писъци. Това е паникьосаната г-ца Фърнивъл, която слиза пинешком.*)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (пика) Помощ! Помощ!... Моля, има ли някой, помощ!

БРИНДСЛИ: (извиква) Вие ли сте, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Г-н Милър?

БРИНДСЛИ: Да?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Г-н Милър!

БРИНДСЛИ: Да!

(Тя влиза пинешком. Бриндсли отива да я посрещне, но за малко се разминава с нея.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, слава Богу, че сте тук! Така се уплаших!

БРИНДСЛИ: Защо? И при вас ли изгасна?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да!

БРИНДСЛИ: Сигурно е авария... (*Той напипва ръката ѝ и я води до стола отпред вляво.*)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Съмнявам се. Уличните лампи отпред светят. Видях ги от площадката.

БРИНДСЛИ: Тогава е главният бушон на къщата.

КАРЪЛ: Къде е той?

(Г-ца Фърнивъл зяпва от непознатия глас.)

БРИНДСЛИ: В мазето е. Таблото е пломбирало. Не е разрешено на никого да го пипа, освен на хората от електроснабдяването.

КАРЪЛ: Какво ще правим?

БРИНДСЛИ: Ще ги повикаме... Бързо!

КАРЪЛ: Дали ще дойдат по това време?

БРИНДСЛИ: Трябва да дойдат.

(Бриндсли, без да иска докосва гърдите на г-ца Фърнивъл. Тя леко изписква. Бриндсли върви опипом към телефона.)

Случайно да ви се намира кибрит, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Страхувам се, че не. Толкова е несъобразително от моя страна. Като се има предвид как се ужасявам от тъмнината.

БРИНДСЛИ: Скъпа, това е г-ца Фърнивъл, от горния етаж. Госпожица Фърнивъл — госпожица Мелкет.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Приятно ми е.

КАРЪЛ: (протяга ръка в тъмното.) Приятно ми е.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не е ли ужасно?

(Бриндсли вдига телефона и набира „0“.)

КАРЪЛ: Може би можем да отложим г-н Бамбергер?

БРИНДСЛИ: Невъзможно. Той е на вечеря в ресторант и после ще дойде тук. Няма как да го намерим.

КАРЪЛ: Ох, мамка му!

БРИНДСЛИ: (сяда на подиума и говори по телефона) Ало, централа, може ли да ме свържете с Електроснабдяване — Лондон, моля? Аварийната група... Сигурен съм, че го има в указателя, госпожице, но не мога да го видя... Не се извинявайте... Не, не съм сляп!... Просто не мога да го видя! Имаме повреда в бушоните... Не, нямаме кибрит! (Отчаян.) Госпожице, моля Ви, това е спешен случай!... Благодаря Ви!... (Към останалите.) Лондон е пълен с кретени!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, толкова сте прав, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: (изправя се; обезумял в слушалката) Госпожице, не искам телефона, не мога да го набера!... Така, някога да сте опитвали да наберете номер в тъмното?... (Опитва да се овладее.) Просто искам да ме свържете... Благодаря Ви. (На г-ца Фърнивъл.) Госпожице Фърнивъл, съвсем случайно нямате ли някоя свещ?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: За съжаление не, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: (Подигравателно произнася към нея само с уста.) „За съжаление не, г-н Милър“... (Бързо, в слушалката.) Ало? Вижте, искам да направя заявка за авария на главния бушон на ул. „Скарлати

гардънс“, номер 18. Казвам се Милър. (*Раздразнено.*) Да, да! Добре!... (*Вбесен, към останалите.*) Момент така! Да ви пикая на момента!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ако може да предложа нещо — Харолд Гориндж отсреща може да има свещи. Той ще отсъства през уикенда, но винаги си оставя ключа под изтрявалката.

БРИНДСЛИ: Чудесна идея. Това е единственото полезно нещо, което може да му се намира. (*На Каръл.*) Ето, дръж това... Аз ще отида да видя, любов моя.

(*Той натиква слушалката в ръцете ѝ, след това се бълъсва в скулптурата си.*)

Мамицата ти!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Добре ли сте, г-н Милър?

БРИНДСЛИ: Знаех си! Знаех си, мамка му. Това ще бъде най-лошата вечер в живота ми!... (*Бълъсва се във вратата.*)

КАРЪЛ: Не се паникьосвай, скъпи. Само не се паникьосвай!

(*Той излиза, препъвайки се и се вижда как търси ключа под изтрявалката на Харолд. Намира го и влиза в отсрецната стая.*)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много сте права, г-це Мелкет. Изобщо не бива да се паникьосваме.

КАРЪЛ: (*по телефона.*) Ало? Ало? (*към г-ца Фърнивъл.*) И това трябва да се случи точно тази вечер. Такъв му е късметът на Бриндсли.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тази вечер някакъв специален случай ли има, г-це Мелкет?

КАРЪЛ: По-специален не може да има, дори и да искахме.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, мила. Може ли да попитам защо?

КАРЪЛ: Чували ли сте за един немец, на име Георг Бамбергер?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да, разбира се. Той не е ли най-богатият човек на света?

КАРЪЛ: Да. (*по телефона.*) Ало?... (*Към г-ца Фърнивъл.*) Е, той ще идва тук тази вечер.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тази вечер!

КАРЪЛ: След около двайсет минути, ако трябва да бъдем точни. И, което е още по-лошо, той е глух като пън.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много странно! Мога ли да попитам защо ще идва?

КАРЪЛ: Видял снимки с творби на Бриндсли и явно се е побъркал по тях. Секретарят му звънна миналата седмица и попита може ли да дойде и да ги види. Той е голям колекционер. Брин ще си оправи живота, ако той купи дори една негова работа.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, много вълнуващо!

КАРЪЛ: Това е големият му пробив. Или поне беше, до преди малко.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, скъпа, трябва да потърсите някаква помощ. Раздрусайте ги там.

КАРЪЛ: (*разтърсва телефона*) Ало? Ало?... Сигурно е паднала атомна бомба и всички са мъртви.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, моля ви се, не говорете такива неща, дори и на шега.

КАРЪЛ: (*най-после някой ѝ отговаря*) Ало? А! Обаждам се от ул. „Скарлати гардънс“ номер 18. Страхувам се, че имаме ужасна повреда. Колкото и да се странно, аз мисля, че е главното табло. Искаме някое техническо... Е, не може всички да имат грип... Ох, моля ви, опитайте! Ужасно е важно... Благодаря ви. (*Затваря телефона*) Надяват се, че може би по някое време тази вечер. Голяма помощ, няма що!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Те не са там, за да помогнат, мила. Когато бях млада, плащахме сметки, но имаше чудесно обслужване. А сега пращат някой чужденец, който те ругае. А ако си от средната класа, това само влошава нещата.

КАРЪЛ: Едно питие?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не пия, благодаря. Скъпият ми баща беше баптистки свещеник и върл противник на алкохола.

(Чува се тупурдия и падащи бутилки от мляко, последвани от полугласна псувня.)

ПОЛКОВНИК МЕЛКЕТ: (*отвън*) Мамицата ти!!!!... (*Излайва*.)
Има ли някой тук?

КАРЪЛ: (*вика го*) Насам, татенце!

ПОЛКОВНИКЪТ: Не можете ли да светнете, да ви вземат мътните? За малко да се пребия в тези проклети бутилки от мляко.

КАРЪЛ: Имаме повреда в бушоните. Нищо не работи.

(Полковник Мелкет влиза, носейки запалка, която очевидно работи — виждаме пламъка ѝ, а светлините, разбира се, леко притъмняват.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, отдъхнах си! Светлина!

КАРЪЛ: Това е баща ми, полковник Мелкет, г-ца Фърнивъл. Тя е от горния етаж.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добър вечер.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Приютих се за малко при г-н Милър. Не мога да стоя на тъмно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Кога стана това?

(Г-ца Фърнивъл, зарадвана от светлината, я следва трогателно, докато Полковникът кръстосва из стаята.)

КАРЪЛ: Преди пет минути. Главният изгърмя.

ПОЛКОВНИКЪТ: А къде е онзи твоичкия младеж?

КАРЪЛ: В отсещната квартира. Опитва се да намери свещи.

ПОЛКОВНИКЪТ: Искаш да кажеш, че той няма нито една?

КАРЪЛ: Не. Не можем да намерим дори кибрит.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ясно. Никаква организация. Не е на добре!

КАРЪЛ: Татко, моля те. На всеки може да се случи.

ПОЛКОВНИКЪТ: На мен не може.

(Обръща се, вижда г-ца Фърнивъл точно пред себе си и строго се вторачва в нея. Горката жена отстъпва към канапето и сяда. Полковник Мелкет за пръв път забелязва скулптурата на Бриндсли.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво, по дяволите, е това?

КАРЪЛ: Една от творбите на Бриндсли.

ПОЛКОВНИКЪТ: Нима? И колко струва?

КАРЪЛ: Мисля, че го предлага за 50 паунда.

ПОЛКОВНИКЪТ: Боже мой!

КАРЪЛ: (нервно) Харесва ли ти квартирата, татко? Обзвал я е много добре, нали? Искам да кажа, че е богато, но не и натруфенко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много изискано — добре: виждам, че има отличен вкус. (Виждайки Буда.) Ето това разбирам аз под истинско произведение на изкуството — веднага разбиращ какво значи.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Боже господи!

КАРЪЛ: Какво има?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Нищо... Просто този Буда много прилича на онзи — у Харолд Гориндж.

(Каръл изглежда паникьосана.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Сигурно струва доста пара, а? Той тряба да е доста заможен... Боже — какви прекрасни цветове. (*Навежда се, за да ги разгледа.*)

КАРЪЛ: (*бързо, полугласно към г-ца Фърнивъл*) Вие познавате ли г-н Гориндж?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, разбира се, много добре. Ние сме много добри приятели. Той притежава толкова прекрасни неща. (*За първи път забелязва канапето, на което седи.*) О-о...

КАРЪЛ: Какво?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Тези мебели... (*Оглежда се.*) Наистина... Божичко!...

КАРЪЛ: (*бързо.*) Татко, защо не погледнеш там? Това е ателието на Брин. Специално държа да видиш едно нещо, преди да се върне.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

КАРЪЛ: Ами... то... ъъ... Изненада е — иди и виж.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много добре, Бухтичке. Както заповядаш. (*На г-ца Фърнивъл.*) Извинете ме.

(*Той излиза към ателието, вземайки запалката със себе си. Светлината на сцената веднага се усилва. Каръл сяда до старата мота на канапето, и се навежда заговорнически към нея.*)

КАРЪЛ: (*тихо и бързо.*) Г-це Фърнивъл, вие нали сте наш човек?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не знам. Какво правят тези мебели тук? Те са на Харолд Гориндж.

КАРЪЛ: Знам. Ние направихме нещо ужасно. Задигнахме му най-хубавите неща, а сложихме вехториите на Брин в неговата стая.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Но защо? Това е безобразие!

КАРЪЛ: (*прочувствено.*) Защото Бриндсли си няма нищо, г-це Фърнивъл. Нищичко. Беден е като църковна мишка. Ако татко беше видял това място в обичайния му вид, веднага щеше да ни забани да се оженим. Г-н Гориндж го нямаше, за да го помолим, така че просто използвахме възможността...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ако Харолд Гориндж знаеше, че някой е пипал мебелите или порцелана му, направо щеше да се побърка! А що се отнася до този Буда — (*сочи в погрешна посока.*) — това е най-скъпата му вещ. Струва стотици лири.

КАРЪЛ: О, моля ви, г-це Фърнивъл, нали няма да ни издадете? Ние просто сме отчаяни! А и само за един час... О, моля ви, моля ви!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (хихика) Добре, добре! Няма да ви предам!

КАРЪЛ: Ох, благодаря ви!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Обаче всичко трябва да се върне на точното му място веднага щом г-н Бамбергер и баща ви си тръгнат.

КАРЪЛ: Заклевам се! О, г-це Фърнивъл, вие сте ангел! Пийнете нещо. О, не, вие не пиете. Ами тогава, изпийте един сок лимон.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви. Това няма да ви откажа.

(Полковникът се връща, все още държейки запалката. Сцената леко притъмнява.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, наистина голяма изненада. И това минава за скулптура?

КАРЪЛ: Не минава. То е!

ПОЛКОВНИКЪТ: Идеално стават за градински инструменти. Мога да си копая с тях.

(Г-ца Фърнивъл хихика.)

КАРЪЛ: Не е смешно, татко.

(Г-ца Фърнивъл спира да хихика.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Извинявай, Бухтичке. Щом така смяташ...

КАРЪЛ: И не желая да ме наричаш „Бухтичка“.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ами, това няма нужда да го хабим. Може да потрябва за после! (Угася запалката.)

(Г-ца Фърнивъл леко въздъхва, докато светлината се усилва.)

КАРЪЛ: Не се тревожете, г-це Фърнивъл. Брин ще дойде след минутка със свещите.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И тогава, разбира се, ще си тръгна. Не искам да ви пречка.

КАРЪЛ: Изобщо не ни прочите. (Чува го.) Брин?...

(Бриндсли излиза от стаята на Харолд и връща ключа под изтритвалката.)

БРИНДСЛИ: Ехо?

КАРЪЛ: Намери ли нещо?

БРИНДСЛИ: (влизайки) Нищо не може да се намери в тази тъмница. Дори и да има свещи, изобщо не знам къде са. Свърза ли се с електричарите?

КАРЪЛ: Казаха, че може и да изпратят някого да намине покъсно.

БРИНДСЛИ: Колко по-късно?

КАРЪЛ: Не знаят.

БРИНДСЛИ: Ей това се казва помощ! Ама какви перспективи само: Няма нито една свещ в къщата, ще показвам скулптурите си на глух милионер и освен това трябва да ощастливя това чудовище — баща ти. Чудесно!

ПОЛКОВНИКЪТ: (рязко светвайки запалката.) Добър вечер.

(Бриндсли подскача.)

КАРЪЛ: Брин, това е баща ми — полковник Мелкет.

БРИНДСЛИ: (обезумял от притеснение) О-хо-хо-хооо!...
(Паника.) Добър вечер, господине. Радвам се, че сте били тук през цялото време. Аз... Аз очаквам да дойдат едни ужасни съседи, едни съседски чудовища, чудовищни съседи, нали... Звъннаха и казаха, че може да наминат... Такааа... Така значи...

ПОЛКОВНИКЪТ: (мрачно) Така значи.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (нервно) Така значи!

КАРЪЛ: (весело) Така значи!

(Полковникът се изправя и върви срещу Бриндсли, който отстъпва пред него през стаята.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Изглежда, че имате проблем.

БРИНДСЛИ: (в луда нервност) О, съвсем не! Просто един бушон — нищо работа — те постоянно си изгарят... Искам да кажа, това не е първият бушон, с който ще се справя, а смея да твърдя, че няма и да е последният! (Смее се като магаре.)

ПОЛКОВНИКЪТ: (безмилостно) Между другото, нямате кибрит. Така ли е?

БРИНДСЛИ: Така е.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никакви свещи. Така ли е?

БРИНДСЛИ: Така е.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никаква елементарна подготовка, така ли е?

БРИНДСЛИ: Не бих казал точно така...

ПОЛКОВНИКЪТ: Под елементарна подготовка, младежо, аз разбирам простата способност да бъдете в бойна готовност в живота, а не „свободно“. Ясно?

БРИНДСЛИ: Ами, аз определено не съм „свободно“.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какви мерки трябва да предприемете сега?

БРИНДСЛИ: Какви мерки трябва да предприема сега?

ПОЛКОВНИКЪТ: Стига сте ме повтаряли като ехо, господине. Това не ми харесва.

БРИНДСЛИ: Това не ви харесва... Извинявайте.

ПОЛКОВНИКЪТ: Така, вижте сега каква е работата. Това е извънредна ситуация. Всеки ще го види.

БРИНДСЛИ: Никой нищо не може да види, точно това е извънредната ситуация!

ПОЛКОВНИКЪТ: Спестете ми хумора си, господине, ако нямате нищо против. Нека огледаме ситуацията обективно. Ясно?

БРИНДСЛИ: Ясно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добре. (*Угася запалката.*) Проблем: тъмнина. Решение: светлина.

БРИНДСЛИ: Чудесно, господине!

ПОЛКОВНИКЪТ: Снаряжение: кибрит — няма! Свещи — няма! Какво остава?

БРИНДСЛИ: Откъде да знам.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*триумфално*) Фенерче, господине! Фенерче! Ето какво!

БРИНДСЛИ: Или група самаряни.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво казахте?

БРИНДСЛИ: Извинете. Мисля, че започвам да се побърквам. Много добре. Фенерче, великолепно!

ПОЛКОВНИКЪТ: Елементарно. Е, откъде ще намерите?

БРИНДСЛИ: От кръчмата. Колко е часът?

(Полковникът светва със запалката, но не успява от първия път. Сцената примиства в синхрон с това.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Проклета работа. Газта свършва. (*Поглежда часовника си.*) Десет без петнайсет. Ако побързате, ще успеете.

БРИНДСЛИ: Благодаря ви, господине. Вашият бистър ум спаси положението.

ПОЛКОВНИКЪТ: Хайде, действайте, човече.

БРИНДСЛИ: Слушам! Тук съм след минута.

(Полковникът сяда на стола „Регент“, отпред вдясно, като угася запалката.)

КАРЪЛ: Успех, скъпи.

БРИНДСЛИ: Благодаря ти, миличко.

(Тя му изпраща въздушна целувка, той ѝ я връща.)

ПОЛКОВНИКЪТ: (раздразнен) Веднага престанете.

(Бриндсли тръгва към вратата, но щом стига до нея, отвън се чува Харолд Гориндж.)

ХАРОЛД: (със севернишки акцент) Ало? Ало? Има ли някой?

БРИНДСЛИ: (смразява се от ужас) ХАРОЛД!!!

ХАРОЛД: Бриндсли?

БРИНДСЛИ: (към Каръл) Това е Харолд. Връща се!

КАРЪЛ: О, не!

БРИНДСЛИ: МЕБЕЛИТЕ!

ХАРОЛД: Какво става тук?

(Харолд се появява. Той е с елегантен шлифер и носи малък куфар. Косата пада по челото му в опит за издокарана небрежна елегантност.)

БРИНДСЛИ: Нищо, Харолд, не влизай там — ела тук. Имаме авария с бушоните. Цялата къща е пълен мрак.

ХАРОЛД: Обади ли се на Енергото? (Протяга се.)

БРИНДСЛИ: (и той се протяга и го сграбчва) Да. Влез тук.

ХАРОЛД: (сграбчен) Оох!... (Хваща ръката на Бриндсли и влиза в стаята удобно облегнат на него.) Много е уютно в тъмното, нали?

БРИНДСЛИ: (отчаяно) Да! Изглежда... Значи ти се върна от уикенда си...

ХАРОЛД: Наистина, скъпи. Уикенд! Какъв ти уикенд! Валя през цялото време. Направо съм подгизнал.

БРИНДСЛИ: (нервно) Ами, пийни нещо и ни разкажи всичко.

ХАРОЛД: „Ни“? (Отдръпва се.) Кой още е тук?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (игриво) Аз съм, г-н Гориндж.

ХАРОЛД: Фърни?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Приютих се тук. Нали знаете колко мразя тъмното?

ПОЛКОВНИКЪТ: (опитва се да запали запалката) Проклета работа!... (Успява.) Ето ни и нас! (Повдига я към лицето на Харолд.) Кой сте вие?

БРИНДСЛИ: Позволете да ви представя съседа си. Това е Харолд Гориндж — полковник Мелкет.

ХАРОЛД: Здрави.

ПОЛКОВНИКЪТ: Привет.

БРИНДСЛИ: А това е г-ца Мелкет — Харолд Гориндж.

КАРЪЛ: (със сдържана усмивка) Здравейте!...

(Харолд кимва студено.)

БРИНДСЛИ: Така, нека ти взема шлифера, Харолд.

(Харолд носи стегнат, моден сив костюм и блестяща ягодова риза.)

ХАРОЛД: (сваля шлифера и го подава на Бриндсли) Внимавай, направо е подгизнал.

(Бриндсли ловко хвърля шлифера върху купата на масата.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Предполагам, че нямате никакви свещи, нали?

ХАРОЛД: Можете ли да повярвате, полковник, че наистина нямам? Колко съм глупав!

(Бриндсли прекосява стаята и духва запалката на полковника точно когато Харолд започва да оглежда стаята.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво правите, по дяволите?

БРИНДСЛИ: Пестя ви газта, полковник. Може да ви потрябва за по-късно, а пък се изхабява бързо.

(Полковникът го гледа подозрително. Бриндсли бързо се отдръпва, взема шлифера и го мята върху десния край на канапето, за да скрие колкото може повече.)

ХАРОЛД: Всичко е наред. Аз имам кибри.

КАРЪЛ: (разтревожена) Кибрит!

ХАРОЛД: Ето го! Надявам се, че съм хванал клечката от правилния край. (Запалва една клечка.)

(Бриндсли веднага я духва изотзад, после бързо отива да скрие купата под масата и хвърля покривката върху останалата част от канапето. Г-ца Фърнивъл седи спокойно между двете покривки, без да знае това.)

Ей, какво беше това?

БРИНДСЛИ: (дърдори) Течение. Нито една клечка не остава запалена в тази стая. Невъзможно е. Теченията се пресичат, завихрят се, нали знаеш... В старите къщи направо е пълно с тях. И в тази къща теченията са почти постоянно явление.

ХАРОЛД: (объркан) Не те разбирам. (Запалва друга клечка.)

(Бриндсли отново я духва, когато Харолд се опитва да седне на стола отпред вляво, но този път го виждат.)

Какво ти става?

БРИНДСЛИ: Нищо!

ХАРОЛД: Да не би да криеш тук някакъв труп или нещо такова?

БРИНДСЛИ: НЕ! (Започва да се смее с маниакалния си смях.)

ХАРОЛД: Тогава... пил ли си?

БРИНДСЛИ: Не. Разбира се, че не.

(Харолд запалва друга клечка, Бриндсли я загася. Всички тези паления и гасенета, естествено, са съпроводени от резки и отчетливи промени в светлината.)

ХАРОЛД: (разгневен) Гледай сега! Какво ти става?

БРИНДСЛИ: (осенен) Опасно е!

ХАРОЛД: Какво?

БРИНДСЛИ: (импровизира като обезумял) Опасно е! Много е опасно!... Може да измрем! Открит огън! С открит огън могат да се случат много ужасни злополуки!

ХАРОЛД: Изобщо не те разбирам — какво ти става?

(Бриндсли сграбчва смутения Харолд и го избутва до масата в центъра.)

БРИНДСЛИ: Ей сега се сетих! Винаги предупреждават за това. В старите къщи бушоните и газовия вентил са на едно табло. И тук са така!

ПОЛКОВНИКЪТ: И какво от това?

БРИНДСЛИ: Ами... електрическите аварии повреждат и газовите инсталации. Цял свят го знае. Винаги става така! И казват, че трябва да се предотврати паленето на открит огън, докато не ги поправят.

ПОЛКОВНИКЪТ: Никога не съм чувал такова нещо.

ХАРОЛД: Нито пък аз.

БРИНДСЛИ: Е, ще трябва да ми повярвате. Невъобразимо опасно е да се пали открит огън в тази стая.

КАРЪЛ: (закача се за това) Брин е абсолютно прав. Всъщност те ме предупредиха за това и по телефона, когато им се обадих. Казаха: „Каквото и да става, да не сте запалили и една клечка, докато не оправим бушоните.“

БРИНДСЛИ: Ето, видяхте ли! — ужасно е опасно!

ПОЛКОВНИКЪТ: (строго) Тогава защо не ме предупреди, Бухтичке?

КАРЪЛ: Ами... забравих.

ПОЛКОВНИКЪТ: Чудесно!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, божичко, трябва да внимаваме.

БРИНДСЛИ: Наистина трябва!... (Пауза.) Хайде да изпием по едно. Да се ободрим малко!...

КАРЪЛ: Чудесна идея! Г-н Гориндж, вие ще пийнете ли?

ХАРОЛД: Ами, да си призная, няма да ми дойде зле. Особено след пътуването тази вечер. Кълна се в Бога, че в това купе — ако изобщо може да се нарече купе! — имаше 35 души — бебета на ръце, малки дечица, две монахини, три рунтави пудела и нищичко за хапване от Лиймингтън до Лондон. Отврат!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Предполага се, че трябва да закачат и вагон-ресторант, г-н Гориндж.

ХАРОЛД: Те ли?! Фърни... Щом вече са ти взели парите, изобщо не им пука дали страдаш и се мъчиш!... Извинете ме, трябва малко да се пооправя.

БРИНДСЛИ: (в паника) Може и тук да се пооправиш.

ХАРОЛД: Е, нали все пак трябва да си разопаковам багажа.

БРИНДСЛИ: Направи го по-късно!

ХАРОЛД: Не, мразя да държа дрехи в куфар по-дълго, отколкото е абсолютно неизбежно. Ако има нещо на този свят, което не мога да понасям, то е измачкан костюм.

БРИНДСЛИ: Още пет минути сигурно няма да са фатални, нали?

ХАРОЛД: Оох, направо си нетърпим!

КАРЪЛ: Какво ще пияте? Уини, Вера или Джинет?

ХАРОЛД: Я пак?

КАРЪЛ: Уиски „Уини“, водка „Вера“ или доброто старо стабилно джинче.

ХАРОЛД: (отстъпва) Виждам, че вие сте началника!... Ако не възразявате, ще взема една глътка джинче, моля, с малко сок от зелен лимон.

ПОЛКОВНИКЪТ: Младежо, трябва ли да ви напомням, че сте в извънредна ситуация? Очаквате гостенин всеки момент.

БРИНДСЛИ: О, Боже, забравих!

ПОЛКОВНИКЪТ: Опитайте в кръчмата. Пробвайте при съседите. Правете каквото щете, обаче намерете фенерче!

БРИНДСЛИ: Да... Да!... Каръл, мога ли да ти кажа нещо насаме, моля те?

КАРЪЛ: Тук съм.

(*Тя се отправя към него и той я повежда към стълбите.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: Сега пък какво?

БРИНДСЛИ: Извинете ни само за момент, моля, полковник.

(*Дърпа я след себе си нагоре по стълбите.*)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ (*през това време*) Ох, г-н Гориндж, толкова е вълнуващо. Никога няма да познаете кой ще идва тази вечер.

ХАРОЛД: Кой?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Познайте де.

ХАРОЛД: Кралицата!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ох, г-н Гориндж, толкова сте смешен!

(*Бриндсли стига до горния край на стълбите, отваря вратата на спалнята и после я затваря след тях.*)

БРИНДСЛИ: Какво ще правим?

КАРЪЛ: (*зад вратата*) Не знам!

БРИНДСЛИ: (*зад вратата*) Мисли!

КАРЪЛ: Ами...

БРИНДСЛИ: Мисли!

ПОЛКОВНИКЪТ: Това момче смахнато ли е или какво?

ХАРОЛД: Смахнато? Той е абсолютно сладурче.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво е той?

ХАРОЛД: Пиленце. От години го познавам, откакто се нанесе тук. И мога да ви кажа, че почти нямаме тайни един от друг.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*студено*) Наистина ли?

ХАРОЛД: Да, наистина. Той е много мило момче.

(*Бриндсли и Каръл се появяват зад вратата на спалнята.*)

БРИНДСЛИ: Ще трябва да върнем всички мебели на Харолд в стаята му.

КАРЪЛ: Сега ли?!

БРИНДСЛИ: Ще се наложи. Не мога да отида за фенер, докато не го направим.

КАРЪЛ: Не можем!

БРИНДСЛИ: Трябва. Той ще побеснее, ако разбере какво сме направили.

ХАРОЛД: Хайде де, Фърни, не ме измъчвай. Кой?... Кой ще идва?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ще ви подскажа. Някой с много пари.

ХАРОЛД: Пари?... Чакай да помисля.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*провиква се*) Каръл!

КАРЪЛ: Чакай, а не може ли да му кажем, че сме се пошегували?

БРИНДСЛИ: Не го познаваш. Не може да понася дори някой да се докосне до съкровищата му. Те са му като деца. Той почиства всичко по два пъти на ден с четка за прах от лебедов пух. Всичко ще провали. Искаш ли да ме нарече крадец пред баща ти?

КАРЪЛ: Не, разбира се!

БРИНДСЛИ: Е, да, ама той ще го направи. Направо изпада в истерия. Виждал съм го.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*благо*) Бриндсли!

КАРЪЛ: Добре, но как, по дяволите, да го направим?

ХАРОЛД: Няма да стане. Горе не се чува.

БРИНДСЛИ: (*сваля си сакото*) Виж сега, ти задръж крепостта. Поднеси им напитки, поддържай духа. Всичко останало остави на мен. Ще се пробвам в тъмното да върна всичко обратно.

КАРЪЛ: Няма да стане.

БРИНДСЛИ: Трябва да стане!

ПОЛКОВНИКЪТ: (*изревава*) Бриндсли!!!

БРИНДСЛИ: (*втурва се към вратата*) Идвам, господине... (*C преправено спокойствие.*) Само да събера малко празни бутилки, за да ги върна в кръчмата.

ПОЛКОВНИКЪТ: Говорете, каквото си щете. Това момче е смахнато.

БРИНДСЛИ: (*на Каръл, нежно*) Разчитай на мен, мила.

(*Целуват се.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: Милър, бегом марш!

БРИНДСЛИ: Аз! Тъй вярно! Слушам!

(*Той побягва навън, но в устрема си стъпва накриво и се търкува надолу по цялото стълбище.*)

Поемам, господин полковник! Подкрепленията идват обезателно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Добре, младеж! Действай по-бързо.

БРИНДСЛИ: Каръл ще ви поднесе напитки. Ако през това време дойде г-н Бамбергер, просто му обяснете положението.

ХАРОЛД: (*търси ръката му*) Искаш ли да дойда с теб?

БРИНДСЛИ: Не, не, не, за Бога. Остани тук и се забавлявай.

(Харолд целува ръката му. Бриндсли я издърпва.)

Искам да кажа, тряба да си се уморил от тези пудели. Един добър джин със сок лимон ще направи чудеса. Тук съм след минутка.

(Бриндсли отива до вратата, отваря я, шумно я трясва, но остава вътре. Отваря я пак безшумно, стои за момент като статуя в центъра, безшумно си набелязва разположението на столовете, които трябва да изнесе — после намира пътя към първия стол „Регент“, отпред вляво, и безшумно го вдига.)

КАРЪЛ: (*с весело безгрижие*) А сега: напитките! Кой какво ще пие? Джинче за г-н Гориндж и, предполагам, „Уини“ за татко.

ПОЛКОВНИКЪТ: А как точно смяташ да извършиш това в тъмното?

КАРЪЛ: Много точно помня как подредих бутилките.

(Бриндсли се блъсва в нея със стола и пада назад, набоден с единия му крак.)

Много е просто.

ХАРОЛД: Виж сега, слънце, нека запаля една клечка. Сигурен съм, че не е чак толкова опасно, само за минутка. (*Той запалва една клечка.*)

КАРЪЛ: О, не!...

(Бриндсли рязко се навежда със стола в ръка и издухва клечката.)

Да не би да искате да ни вдигнете във въздуха, г-н Гориндж?... Всичко, което горкият г-н Бамбергер ще намери ще са някакви малки-мънички парченченца от нас. Всичко ще стане на кашичка! (*Тя грабва кибрита, търси кофичката за лед и го пуска вътре.*)

(Бриндсли се изнива със стола крадешком като анимационен герой, докато Каръл започва непохватно да приготвя напитките. Той оставя стола, отваря вратата на Харолд и изчезва навътре с него.)

ХАРОЛД: Бамбергер? Той ли ще идва? Георг Бамбергер?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да. За да види работите на г-н Милър. Не е ли вълнуващо?

ХАРОЛД: Ами, аз никога...! Четох една статия за него миналата седмица в неделното издание на „Мирър“. Известен е като

Мистериозния Милионер. Той е почти напълно глух — като пън — и прекарва повечето време вкъщи с колекцията си. Почти не излиза, освен до някоя галерия или частно ателие. Ей това е живот! И аз щях да съм същия, ако имах пари. Щях да си събирам всичко китайско и порцеланово, което си поискам.

(Бриндсли се връща с един от неговите изпочупени столове и го поставя на същото място, на което е бил вече изнесеният. Вторият стол представлява по-голямо предизвикателство.

Той е в другия край на стаята, в дъното, вдясно. Той се движжи много внимателно към Полковника.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Аз никога не съм срещала милионер. Винаги съм се чудела дали се чувстват различни от нас. Например самата им кожа...

ПОЛКОВНИКЪТ: (в лицето на Бриндсли.) Кожата им?

(Бриндсли се стресва, залита назад и по случайност пада точно във втория стол „Регент“. Изумен и радостен от късмета си, той го взима победоносно.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Да. Винаги съм си представяла, че трябва да са по-меки от нашите. Като ръцете на дамите, когато бях малка.

КАРЪЛ: Интересна идея.

ХАРОЛД: О, тя Фърни има богато въображение. Винаги съм казвал, че е с развинтена фантазия.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Много сте мил, г-н Гориндж. Винаги сте толкова щедър на комплименти.

(По време на следващата ѝ реплика, която тя произнася самодоволно в мрака, с по момински свежливо кръстосани ръце, вторият стол „Регент“ бавно се носи в тъмнината през това, което се предполага, че е зрителното ѝ поле, на няколко сантиметра от лицето ѝ. След това Бриндсли за нещастие не уцелва и, носейки стола, подминава вратата, блъска се в стената, отдръпва се от нея и без да иска бавно затваря вратата с гърба си. Сега той не може да излезе от стаята, трябва да остави стола на земята, да напита дръжката на вратата, да я завърти, после да отвори вратата, след което отново да намери стола, който вече е изгубил.

Това му отнема мъчително дълго време. Най-накрая той триумфира и изхвърчава от стаята, почти изтощен.)

Но това изобщо не е фантазия. По мое време, мекотата на кожата беше преди всичко знак за изтънченост. Сега, разбира се, на нас — хората от средната класа — ни е доста трудно дори да сме прилично облечени, да оставим настррана мекотата. Баща ми все казваше, още преди бомбите да изгорят малката ни къщичка в Уендоувър: „Играта свърши, моето момиче. Ние, средната класа, сме на изчезване — като динозаврите.“ Милият ми баща, толкова е бил прав.

(ЗАБЕЛЕЖКА: Да се надяваме, че ако контрастът на фарсовото действие върви както трябва, г-ца Фърнивъл ще трябва да бърбори през това време, дори ако се наложи малко да импровизира, без да обръща прекалено внимание дали някой изобщо я слуша. Най-важното нещо за четиримата актьори е: по време на местенето на мебелите да запазят впечатлението за обикновен разговор.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Баща ви е бил експерт?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Той беше Божи служител, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: О!

(Бриндсли се връща със своя изпочупен люлеещ се стол. Много внимателно прекосява стаята към мястото, където седи Полковника.)

Бухтичке, какво става с напитките, ще станат ли?

КАРЪЛ: Ей сега, татко. След малко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Дай да ти помогна.

(Бриндсли поставя люлеещия се стол точно до стола на Полковника.)

КАРЪЛ: Може да подадеш този сок лимон на г-ца Фърнивъл, ако искаш.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много добре.

(Той става и точно тогава Бриндсли издърпва стола изпод него. С другата си ръка Бриндсли поставя люлеещия се стол точно на същото място. Полковникът се движи бавно през стаята с изпънати ръце за сока от лимон. Без да знае, Бриндсли върви след него, носейки третия стол. Полковникът леко се блъсва в масата. В същия момент и Бриндсли стига до нея, точно до Полковника, и търси купата. Ръцете им се разминават на косъм. Тогава младежът се сеща, че купата е под масата. Той сръчно се навежда и я открива и, с купата в една ръка, а със стола в другата, триумфално напуска стаята под арката, несъзнателно изградена от ръцете на Каръл и Полковника, които си предават чаши уиски, което те мислят за сок лимон.)

КАРЪЛ: Ето, татко. Сок лимон за г-ца Фърнивъл.

ПОЛКОВНИКЪТ: Браво, Бухтичке. *(Към г-ца Фърнивъл.)* Значи баща ви е бил свещеник?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Той беше светец, полковник. Благодарна съм единствено за това, че той не доживя да види цялата грубост и вулгарност на днешния ден.

(Полковникът се опитва да стигне до нея, но се отклонява доста вдясно.)

ХАРОЛД: (сяда на канапето до нея) Ооох, много сте права, Фърни. Грубост и вулгарност — това е то! Обноските на някои хора днес са направо непоносими. Честно. Казах ли ви какво се случи в магазина ми този петък? Мисля, че не...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не, г-н Гориндж, не сте.

(Гласът ѝ коригира посоката на движение на Полковника. По време на следващата реплика той бавно се придвижва към нея.)

ХАРОЛД: Ами аз точно отварях — беше около десет без петнайсет — и бършех праха от чайниците — нали знаете сервизите „Рокингам“ какви изумителни количества прах събират! — когато кой друг да влезе, освен г-жа Левит, нали я знаете — рижавата, за която ви разказвах — онази, която си мисли, че Господ я е създал специално за ергените.

ПОЛКОВНИКЪТ: (намира с ръка главата ѝ и ѝ подава ускито) Заповядайте, вашият сок лимон.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (с радостен писък) О, благодаря ви. Извънредно мило.

(По време на цялата история на Харолд, г-ца Фърнивъл държи внимателно чашата си, без да пие. Полковникът бавно отива към стола, на който мисли, че е седял, но който вече е люлеещ се. Отново се появява Бриндсли, който триумфално носи един от столовете „Регент“, който вече е изнесъл; бавно се движжи през стаята, точно съобразявайки се с ориентирите.)

ХАРОЛД: Та значи: носи ми една ваза, която съм ѝ продал миналата седмица — беше подарък за рождения ден на някакъв дядка от Ърлс Корт, с когото си има туй-онуй и, доколкото се досещам, се надява да му пипне паричките, щом той умре. Фърни, както знаеш, аз много добре преценявам хората, а тя е най-алчното същество, което съм срещал.

(Полковникът тежко сяда на люлеещия се стол, който се прекатурува назад и го просва на пода.)

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите!

КАРЪЛ: Какво има, татко?

(Пауза. Бриндсли сяда паникьосан на стола, който е внесъл. Полковникът напипва стола и го изправя.)

ПОЛКОВНИКЪТ: (подозрително) Това е някакъв скапан люлеещ се стол! Досега не видях тук да има скапан люлеещ се стол!...

(Слисан, Полковникът остава на пода. Бриндсли става и носи стола към първоначалното място на втория стол, който е изнесъл.)

ХАРОЛД: А, да, трябва да го видите. Той е направо в окаяно състояние. Няколко пъти му казах на Брин. Та значи, вазата. Тя е много добър образец на вазопис, стил „Кан-ши“, синьо и бяло, с чудесна оранжева политура, абсолютно автентична — и аз ѝ я дадох само за 25 паунда, което си е направо без пари, няма спор. (*Той става и се обляга на централната маса, за да доразкаже случката по-ефектно.*)

(Полковникът сяда отново много предпазливо.)

И така, тя нахълтва игриво, косата ѝ направена на една от онези натруфени фризури, която ще отива на момиче двойно по-младо и два пъти по-хубаво от нея — като на проститутка, ама френска...

(Бриндсли по грешка повдига края на канапето; г-ца Фърнивъл леко изписква от неприятната изненада.)

Точно така. Много добре знаете за какво говоря.

(Бриндсли се хвърля в обратна посока, напред към подиума.)

И знаете ли какво ми казва? „Господин Гориндж — казва — излъгали сте ме“.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не!

ХАРОЛД: Това бяха точните ѝ думи. „Излъгали сте ме“.

(Бриндсли се сблъсква със скулптурата на подиума. Тя силно издрънчава.)

ХАРОЛД: (*към скулптурата*) Тихо, сега аз говоря!

КАРЪЛ: (*замазва положението*) Ужасно съжалявам.

(И притата изненадано и рязко се обръщат.)

ХАРОЛД: Както и да е... „О, — казвам аз — как е станала тази работа, г-жо Левит?“ „Ами — казва — случайно показах тази ваза на Бил Евърет от антиквариата на ул. «Портобело» и той казва, че изобщо не е такава, каквато вие ми казахте — китайска и много рядка. Той казва, че е английски боклук от 19-ти век“.

(Бриндсли намира лампата на масата на авансцената и я взима. Обикаля с нея люлеещия се стол, на който Полковникът отново е седнал.)

ХАРОЛД: „Така ли? — казвам аз — така ли ви каза?“ Запазвам спокойствие. Винаги така правя, когато съм бесен. „Да, — казва тя — така ми каза. И ще ви бъда благодарна, ако ми върнете парите.“

(Кабелът на лампата се влачи след Бриндсли около основата на люлеещия се стол. Закача се. Бриндсли го придърпва леко. Столът се мести. Стреснат, Полковникът рязко се навежда напред. Бриндсли отново го придърпва, доста по-силно. Столът е издърпан напред, просва Полковника отново на пода и после го захлупва отгоре. Абажурът на лампата пада. По време на следващия диалог Бриндсли пада на колене и пълзи през стаята в търсена на абажура. Той намира щепсела, измъква го и — все още на колене — върви назад по стълките си навивайки кабела на ръката си, но безпомощно се омотава в него. Полковникът остава на пода, сега вече истински разтревожен.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ужасно, г-н Гориндж. А вие какво направихте?

ХАРОЛД: Аз броих до десет и после ѝ ги върнах. „Първо на първо, — казах — никога не съм мислел, че клиентите ми ще проверяват дали съм честен зад гърба ми. Второ, Бил Евърет е пълен невежа и не може да различи порцелан от фаянс. И трето, същото се отнася и до вас, г-жо Левит.“

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не сте ѝ го казали!

ХАРОЛД: Напротив, казах ѝ го, дори по-лошо: „Вие държите в ръце един малък шедьовър на китайската керамика.“ — казах — „Но по-важното е, че не заслужавате да държите дори и канче. Да не сте стъпили повече тук — казах. — Да не сте прекрачили прага ми. Защото, ако го направите, не отговарям за последствията, г-жо Левит.“

КАРЪЛ: (с две птичета в ръка) Боже, г-н Гориндж, великолепно. Ето ви джина със сок лимон. Заслужавате си го. (Подава му сока лимон.)

ХАРОЛД: (приема го.) Да. Направо се бях разбеснял. Изобщо не ми пушкаше.

КАРЪЛ: Къде си? Къде си, татко? Ето ти ускито.

ПОЛКОВНИКЪТ: Тук съм, Бухтичке! (Той се изправя замаян и опипом се отправя към джина с лимонов сок.)

(Междувременно Бриндсли осъзнава, че е изгубил абажура на лампата. Започва да го търси на колене.)

ХАРОЛД: Дърта рижава кучка — тя ще ми говори на мен за керамика. Оох!!! (Разтриса се от възмущение при спомена за слuchката.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Вие интересувате ли се от порцелан, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Госпожо, опасявам се, че не разбирам много от това. Харесвам някои такива китайски неща — много красиви

цветове имат, като онази статуетка, която видях тук още като влязох — много е нежна.

ХАРОЛД: Каква статуетка, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Онази на табуретката, господине. Много изящна.

ХАРОЛД: Не знаех, че Брин има китайски порцелан. Каква точно е статуетката?

(Бриндсли замръзва.)

КАРЪЛ: (отчаяно) Е, сега вече всички имаме питиета, така че предлагам да вдигнем официалния тост на татковия полк. Всички да вдигнат чаши! „За добрия стар 25-ти Кавалерийски полк! Да живеят британците, смърт на туземците!“

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Ще пия за това!

ХАРОЛД: Да живее 25-ти Кавалерийски!

(Бриндсли бързо намира статуетката на Буда, премества я от табуретката на масата, след което взема шлифера на Харолд от канапето и увива в него статуетката, като я оставя на масата.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Благодаря ти, Бухтичке. Трогна ме. Наистина се разчувствах... (Отпива от питието си.) По дяволите, това е джин!

ХАРОЛД: Аз пък имам лимонада!

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О! Ужас!... Това май е алкохол, предполагам!... О, колко неприятно!...

(Използва възможността и удря една голяма глътка уиски.)

ХАРОЛД: (на г-ца Фърнивъл) Ето, любов моя, дай да си ги разменим. Не, ти поиск сок лимон, а аз — джин. Полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Ето ви го.

(Те си разменят питиетата. Бриндсли продължава да търси абажура като луд.)

ХАРОЛД: Заповядай, Фърни.

(Полковникът ѝ подава джина с лимон. Тя го взима, вместо сока лимон от Харолд. Харолд взема уискита.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви.

ХАРОЛД: Е, да опитаме отново. До дъно!

ПОЛКОВНИКЪТ: Тъй вярно.

(Пият. Бриндсли триумфално намира абажура. За нещастие, точно в този момент Полковникът гневно изплюва лимоновия си сок върху него, докато той пълзи на колене.)

Вижте какво — това не се издържа! (*Той измъква запалката си от джоба и бясно се опитва да я запали.*)

КАРЪЛ: Татко, моля те!

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ми пука, Бухтичке! Ако ще гърмим, да гърмим! Това е нелепо... (*Думите му гаснат с появяването на пламъка, той открива Бриндсли, който клечи в краката му, омотан в кабела на лампата.*) По дяволите, вие какво правите тук?

БРИНДСЛИ: (духва запалката му) Не бъдете безразсъден, полковник! Правило номер едно на всеки офицер не е ли: „Не излагай хората си на ненужна опасност“? (*Той бързо се измъква към масата отпред, вдясно, все още на колене.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: Не нахалствайте! Къде е фенерчето?

БРИНДСЛИ: Ъ-ъ-ъ... Кръчмата беше затворена.

ХАРОЛД: Ти не си ходил до кръчмата, нали? Няма как да си успял за толкова време.

БРИНДСЛИ: Естествено, че ходих...

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Но тя е на пет преки оттук, г-н Милър.

БРИНДСЛИ: Като те подгони нуждата, порастват ти криле, г-це Фърнивъл. Каквото и да означава това. (*Бързо вдига масата и изчезва от стаята с нея и с лампата на части.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: (все още мисли, че Бриндсли е на колене пред него) Вижте какво: в тази стая става нещо много странно. Може и да не разбирам от изкуство, Милър, но от хора разбирам много. Познавам кой е лъжец дори и на тъмно.

КАРЪЛ: Татко!

ПОЛКОВНИКЪТ: Ще ми се да не се съмнявам в думите ви, господине. И все пак, държа да се закълнете, че сте ходили до заведението. Е?

КАРЪЛ: (осъзнава, че той не е тук и повишава глас) Брин, татко говори на теб!

ПОЛКОВНИКЪТ: Ти защо викаш?

БРИНДСЛИ: (нахълтва от стаята на Харолд, все още омотан в лампата) Разбира се, знам. Той е абсолютно прав. Просто се замислих за момент.

ПОЛКОВНИКЪТ: Е? Какво ще ми кажете?

БРИНДСЛИ: Аз... Не мога да се съглася с вас, господине.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

БРИНДСЛИ: Вие направихте много прозорлива забележка. Не всеки би се сетил за това. Оригинална. Нали разбираете. Почти остроумна. Всъщност, съвсем остроумна. Защо да се скъпим?...

ПОЛКОВНИКЪТ: Вижте, младежо, опитвате се да бъдете забавен ли?

БРИНДСЛИ: (угоднически) Е, и аз веднъж да опитам...

ХАРОЛД: Аз казвам, че нещо започва да става неприятно.

КАРЪЛ: Става противничко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Мък, Бухтичке. Аз ще се оправям.

БРИНДСЛИ: С какво да се оправяте, господине?

ПОЛКОВНИКЪТ: Ако си мислите, че ще разреша на дъщеря си да се омъжи за закоравял мошеник, много сте събркали.

ХАРОЛД: Да се омъжи?!

КАРЪЛ: Ами да, това смятаме.

ХАРОЛД: Брин, ти и тази млада дама?...

КАРЪЛ: ... Сме сгодени, както се казва. Разбира се, с одобрението на баща ми.

ХАРОЛД: А така! (*Ввесен от новината, както и от факта, че Бриндсли не е споделил с него.*) Ама че изненада!

БРИНДСЛИ: Пазехме го в тайна.

ХАРОЛД: Явно е така. И от кога?

БРИНДСЛИ: От няколко месеца.

ХАРОЛД: Ах ти, стар хитрец такъв.

БРИНДСЛИ: (нервен) Надявам се, че нямаш нищо против, Харолд.

ХАРОЛД: Е, трябва да кажа, че умееш да си потаен.

БРИНДСЛИ: (помирително) Щях да ти кажа, Харолд... Наистина щях. Ти беше единствения човек, на когото щях да споделя.

ХАРОЛД: Ами тогава защо не си ми казал?

БРИНДСЛИ: Не знам. Нямаше удобен случай.

ХАРОЛД: Виждаш ме всеки ден.

БРИНДСЛИ: Знам.

ХАРОЛД: По всяко време можеш да ми кажеш.

БРИНДСЛИ: Знам.

ХАРОЛД: (раздразнено и надменно) Е, то си е твоя работа. Не си длъжен да ми споделяш нищо... Аз съм ти само съсед от три години.

Винаги съм смятал, че между нас има нещо повече от географска близост, но очевидно не съм бил прав.

БРИНДСЛИ: О, не започвай сега да се сърдиш, Харолд.

ХАРОЛД: Аз нищо не започвам. Аз само казвам, че е изненадващо, това е. Изненадващо и някак си — разочароваващо.

БРИНДСЛИ: О, виж, Харолд, моля те да ме разбереш...

ХАРОЛД: (разко) Няма нужда от повече приказки! Само че за в бъдеще ще знам да не залагам толкова на приятелството. Пак постъпих като глупак! Глупак, това съм аз — доверчив тъпак!

(Г-ца Фърнивъл става от вълнение и опипва пътя към масата с напитките.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Боже господи!

КАРЪЛ: (приласкаващо) Хайде де, г-н Гориндж. На никого не сме казвали. Ама съвсем на никого. Наистина.

ПОЛКОВНИКЪТ: В този момент, Бухтичке, няма какво повече да се каже. И не съм убеден, че някога ще има какво!

БРИНДСЛИ: Вижте, господине, изглежда, че нещо сме се объркали. Грешката е моя, извинявам ви се.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (опипва по масата с напитките) Баща ми обичаше да казва: „Да грешиш е човешко, да прощаваш — божествено.“

КАРЪЛ: Мислех, че някой друг го е казал.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (безгрижно) Много хора го цитираха.
(Намира отворената бутилка джин, вдига я и жадно я души.)

КАРЪЛ: Мога ли да ви помогна, г-це Фърнивъл?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Не, благодаря ви, г-це Мелкет, само си взимам още един сок лимон. Тоест, ако може, г-н Мильр?

БРИНДСЛИ: Разбира се. Заповядайте.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Благодаря ви, извънредно сте мил! (Тя си налива в чашата още джин и бавно се връща, за да седне на подиума в дъното.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, господине, където и да сте...

БРИНДСЛИ: Тук съм, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ще си затворя очите за изключително странното ви поведение само и единствено този път. Само че, Мильр, трябва да разберете едно. Дъщеря ми ми е много скъпа. Покажи ми, че

можеш да се грижиш за нея и ще взема най-благоприятното решение.
По-честен от това не мога да бъда, нали?

БРИНДСЛИ: Не, господине. Безкрайно сте честен. (*Прави ужасни гримаси на 2–3 сантиметра от лицето на Полковника.*)

КАРЪЛ: Разбира се, че може да се грижи за мен, татко. Творбите му ще станат световноизвестни. След пет години аз ще съм като г-жа Микеланджело.

ХАРОЛД: (надменно) Истината е, че никога не е имало г-жа Микеланджело.

КАРЪЛ: (раздразнена) Нямало ли е?

ХАРОЛД: Не. Неговата страсть е била от съвсем различно естество.

КАРЪЛ: Наистина ли, г-н Гориндж? Не съм знаела. (*Изплезва му се.*)

БРИНДСЛИ: Виж, Харолд, извинявай, ако съм те засегнал.

ХАРОЛД: (надменно) Не си.

БРИНДСЛИ: Знам, че съм. Моля те, прости ми.

КАРЪЛ: Хайде де, г-н Гориндж. Кавгите са ужасно нещо.
Надявам се всички да станем добри приятели.

ХАРОЛД: Не съм сигурен, че ще мога да установя приятелски взаимоотношения със змия.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Запомнете: да грешиш е човешко, да прощаваш — божествено!

ПОЛКОВНИКЪТ: (ядосан) Току-що го казахте, госпожо.

(*Влиза Клия с тъмни очила и носи чантата си от самолета. Застава на вратата, учудена от тъмнината. Сваля си очилата, но това не подобрява положението.*)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (радостно изпива джина си до дъно) Така ли?

КАРЪЛ: Брин изобщо не е змия. Той просто е артистичен, нали скъпи?

БРИНДСЛИ: Да, скъпа.

(*Каръл му изпраща звучна целувка покрай смаяната Клия. Той ѝ връща една също толкова звучна.*)

КАРЪЛ: (подкупващо) Хайде де, г-н Гориндж. Всъщност става дума за една малка прошицица.

ХАРОЛД: Ама такачка ли?

КАРЪЛ: Изпийте още едно джинче със сок лимонче. И аз ще изпия едничко с вас.

(Тя става и приготвя напитките.)

ХАРОЛД: (изправя се) Ох, добре. Няма да откажа.

КАРЪЛ: Нека аз да ви го приготвя.

ХАРОЛД: Мерси. (Отива до нея, едва разминавайки се с Клия, която отива до канапето и взима питието му.) Трябва да кажа, че няма нищо по-хубаво от това да удариш по едно с някое красиво момиче.

КАРЪЛ: (пала во) Още не сте ме видели.

ХАРОЛД: О, аз си го знам. Бриндсли винаги е имал чудесен вкус. Често съм му казвал: „Вкусът ти към жените е същият като моя към порцелана“. Мерси.

(Харолд и Бриндсли — единият от дъното, другият — от авансцената, постепенно се събират на канапето. На думата „скромен“, тримата, с Клия по средата, сядат на него. Бриндсли, естествено, мисли, че седи до Харолд.)

БРИНДСЛИ: Харолд!

КАРЪЛ: О, не се прави, Брин. Защо си толкова скромен? Аз открих една снимка на едно от неговите гаджета отпреди две години и трябва да призная, че тя е доста зашеметяваща красива.

ХАРОЛД: За коя ли става дума тогава? Явно има предвид Клия.

КАРЪЛ: Познавате ли я, г-н Гориндж?

ХАРОЛД: О, да. Тя се мотаеше тук доста време.

(Бриндсли ръгва с лакът Клия, мислейки, че е Харолд. Клия леко бутва Харолд.)

КАРЪЛ: (изненадана) Така ли?

ХАРОЛД: О, да, мила. Или пък, да не би да сърках нещо?

БРИНДСЛИ: Съвсем не. Аз казах на Каръл всичко за Клия. (Той отново сръгва Клия, малко по-силно, която съответно удря Харолд.) Въпреки, че, Харолд, трябва да призная, че съм изненадан, че наричаш три месеца „доста време“.

(Клия му отправя поглед, преизпълен с обида при тази лъжса. Харолд също е изумен.)

КАРЪЛ: Тя как изглеждаше?

БРИНДСЛИ: (многозначително, в ухото на Клия) Предполагам, че едва-едва си спомняш, Харолд.

ХАРОЛД: (говори през нея) Защо пък?

БРИНДСЛИ: Ами, това беше преди две години, сигурно си забравил.

ХАРОЛД: Две години?!

БРИНДСЛИ: Две години! (*Той сръгва Клия толкова силно, че откатът събаря на канапето и Харолд, и питието.*)

ХАРОЛД: (вдига се, злобно) Ами, щом стана дума, прекрасно си я спомням. Искам да кажа, че нея трудно мога да я забравя!

КАРЪЛ: Беше ли красива?

ХАРОЛД: Не, въобще. Всъщност, бих казал точно обратното. Тя беше по-скоро съвсем обикновена. Една такава — никаква.

БРИНДСЛИ: Не е вярно!

ХАРОЛД: Казвам само своето мнение.

БРИНДСЛИ: Преди никога не си го казвал.

ХАРОЛД: (навежда се над Клия) Никога не си ме питал! Но щом стигнахме и до това, винаги съм мислел, че е грозна. Първо на първо, зъбите ѝ бяха като дъщчена ограда — жълти и заострени. И второ, имаше гадна кожа.

БРИНДСЛИ: Нищо подобно!

ХАРОЛД: Напротив. Прекрасно си я спомням. Кожата ѝ беше като нов розов тапет със сива грапава хартия под него.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Точно така, г-н Гориндж. Аз почти не съм я виждала, но кожата ѝ си я спомням. Имаше особен цвят, както казахте, и беше много груба... Не мека, каквато би трябвало да е кожата на младите дами, ако са истински млади дами.

(Клия става, обидена.)

ХАРОЛД: Да, точно така. Груба.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И по-скоро грапава.

ХАРОЛД: Много грапава.

БРИНДСЛИ: Това вече е безобразие.

ХАРОЛД: Знаеш, че никога не съм я харесвал, Бриндсли. Беше прекалено умна.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: И уморително свободомислеща.

КАРЪЛ: Искате да кажете, че е била префърцуна на името си?

(Клия, която до този последен обмен на мнения е реагирала като зрител на тенис-мач, сега зяпва при думите Каръл.)

Бас хващам, че е била такава. На онази снимка, която намерих, се е снимала със сукман и с някаква ярка, широка селска риза. Изглежда като „Продадена невеста“.

(Всички се смеят, Бриндсли най-силно. Клия насочва ръката си, водена от звука и му залепя един шамар.)

БРИНДСЛИ: Ох!

КАРЪЛ: Какво става?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Какво има, г-н Милър?

БРИНДСЛИ: (вбесен) Изобщо не е смешно, Харолд. Какво ти става, по дяволите?

(Клия своевременно се измъква.)

ХАРОЛД: (възмутен) На мен ли?

БРИНДСЛИ: Ами, сигурен съм, че не беше Полковникът.

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво не съм бил, господине?

(Опипвайки около себе си, Бриндсли хваща Клия за задника и моментално го познава.)

БРИНДСЛИ: Клия!... (Ужасен.) Клия!

(Клия се измъква и се отдалечава от него. По време на следващия диалог той се опитва да я намери в тъмното, а тя успява да го избегне на косъм.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво?

БРИНДСЛИ: Просто си спомних за нея, господине. Всички говорите за нея такива ужасни тъпотии. Тя беше прекрасна... И във всеки случай, Харолд, ти току-що каза, че съм известен с вкуса си за жени.

ХАРОЛД: Да, но и това си има изключения.

БРИНДСЛИ: (обикаля като луд) Глупости! Тя беше красива и нежна, и деликатна, и мила, и вярна, и остроумна, и възхитителна по всянакъв начин!

КАРЪЛ: Ти ми каза, че е била нежна като остието на бръснач.

БРИНДСЛИ: Така ли съм казал? Сигурен съм, че не съм! Не. Това, което казах, беше... нещо съвсем различно... Безкрайно различно... напълно различно... Толкова различно, колкото е тебеширът от сиренето! Въпреки, че, като се замислиш, сиренето не е чак толкова различно от тебешира. (Отново се смее като магаре.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Сигурен ли сте, че осъзнавате какво говорите?

(През това време Клия е стигнала до масата, взима бутилката с уиски, отказва се от нея за сметка на водката, която взема със себе си.)

КАРЪЛ: Когато те попитах каква е била тя, тук, в тази стая ти ми каза: „Беше художничка. Много честна и открита. Много умна и нежна като...“

БРИНДСЛИ: *(спира, бясно)* ... Като острите на бръснач! Добре де, казах го! И какво от това?...

КАРЪЛ: Ами нищо!

(Той разтваря ръце с жест на отчаяно изтощение и се набутва направо в Клия; те веднага се прегръщат, Клия се залепя за него, обгръщайки го с ръце, а бутилката водка държи над главата му. Кратка пауза.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Ако това момче не е побъркано, не знам какво е!

КАРЪЛ: Защо изведнъж започна да приказваш, че тя е била мила и нежна?

БРИНДСЛИ: *(нежно, държейки Клия)* Защото тя може да е и такава. Понякога. Много нежна и мила.

КАРЪЛ: Предполагам, че доста рядко.

БРИНДСЛИ: Не толкова рядко. *(Той отново целува Клия.)* Никак не рядко. *(Води я покрай ядосаната Каръл към стълбите.)*

КАРЪЛ: Какво точно искаш да кажеш?... *(Креещи.)* Бриндсли, на теб говоря!

БРИНДСЛИ: *(тихо, в ухото на Клия, докато са точно зад Харолд)* Ще ти обясня всичко. Качи се в спалнята. Чакай ме там.

ХАРОЛД: *(в недоумение, мислейки, че говорят на него)* Сега ли?... Мислиш ли, че е най-подходящия момент?

БРИНДСЛИ: О, Боже!... Не говорех на теб!

КАРЪЛ: Какво каза?

ХАРОЛД: *(на Каръл)* Мисля, че иска да се качиш горе с него. *(Злобно.)* С каква цел, не мога дори да си представя.

ПОЛКОВНИКЪТ: Смея да твърдя, че пак нещо ще заговорничат.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Любовна сцена, полковник.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много трогателна, убеден съм.

(Бриндсли тика Клия пред себе си нагоре по стълбите.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: „Всички пътешествия накрая завършват със среща на влюбените“, както обичаше да казва татко.

ПОЛКОВНИКЪТ: Изглежда, че баща ви е бил смайващо оригинален, госпожо.

(Каръл се присъединява към другите двама на стълбите. Виждаме как и тримата вървят към спалнята като слепци, Бриндсли държи Клия за задника, а Каръл — задника на Бриндсли.)

КАРЪЛ: (със сценично-заговорнически шепот.) Какво има, скъпи? Какво не е наред? Кое не си успял да изнесеш?

(Следващия диалог е приглушен.)

БРИНДСЛИ: Нищо. Всичко върнах — всичко, освен канапето, обаче съм го покрил.

КАРЪЛ: Искаш да кажеш, че можем да светнем?

БРИНДСЛИ: Да. НЕ!!!

КАРЪЛ: Защо не?

БРИНДСЛИ: Няма значение!

КАРЪЛ: Защо ме искаш в спалнята?

БРИНДСЛИ: Не те искам. Махай се!

КАРЪЛ: Очарователно си любезен!

БРИНДСЛИ: Нямах предвид това.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ето на! Пак нещо заговорничат. Какво, по дяволите, става там горе?

БРИНДСЛИ: Нищо, полковник. Току-що се сетих — може би имам едно фенерче под леглото. Държа си го там, за да заслепявам крадците с него. Пийнете още едно, полковник! *(Избутва Клия в спалнята и затваря вратата.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Как така още едно? Аз още не съм изпил нито едно.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О! Горкият полковник! Нека ви поднеса едно.

ПОЛКОВНИКЪТ: *(става)* Сам ще се оправя, благодаря. Нека аз ви поднеса още една лимонада.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: *(става)* Не, благодаря ви, полковник. Добре е да се движат!

(Te върват опипом към масата с напитките. Горе, Клия и Бриндсли сядат на леглото.)

КЛИЯ: Значи на това му казват „игра на сляпа баба“. Какво, по дяволите, става тук?

БРИНДСЛИ: (саркастично) Нищо! Само дето Георг Бамбергер идва, за да види работите ми, а ми гръмнаха бушоните.

КЛИЯ: Затова ли е цялата тази олелия?

БРИНДСЛИ: Виж, в момента не мога да ти обяснявам.

КЛИЯ: Кое е това (*с говора на Каръл*) „страхотно парче“?

БРИНДСЛИ: Просто приятелка.

КЛИЯ: Нещо повече, доколкото я чух.

БРИНДСЛИ: Добре де, ако държиш да знаеш, това е Каръл. Разказвал съм ти за нея.

КЛИЯ: Тъпата мацка?

БРИНДСЛИ: Тя е много мило момиче. Всъщност, през последните шест седмици ние станахме много добри приятели.

КЛИЯ: Колко добри?

БРИНДСЛИ: Просто добри.

КЛИЯ: А с баща ѝ също ли станахте добри приятели?

БРИНДСЛИ: Изобщо не е твоя работа, обаче те се натресоха, за да се запознаят с г-н Бамбергер.

КЛИЯ: Какво искаше да ми кажеш одеве по телефона?

БРИНДСЛИ: Нищо.

КЛИЯ: Лъжеш.

БРИНДСЛИ: Ох, пак започва инквизицията! Виж, Клия, ако изобщо някога си ме обичала, просто се измъкни незабелязано без повече въпроси, аз после ще дойда и всичко ще ти обясня, честна дума.

КЛИЯ: Не ти вярвам.

БРИНДСЛИ: Моля те, скъпа... Моля те... Моля те... Моля те!!!! (*Te се целуват страсно, излегнали се на леглото.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: (*налива си*) Най-после... едно свястно уиски. Вие открихте ли си лимонадата?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (*весело си налива огромен джин*) О, да, благодаря ви, полковник!

ПОЛКОВНИКЪТ: Само се чудя дали той тип Бамбергер изобщо ще се появи. Закъснява вече с половин час.

ХАРОЛД: О! Това не е нищо, полковник. Милионерите винаги закъсняват. Това им е запазена марка.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Убедена съм, че сте прав, г-н Гориндж.
Точно така си ги представям. Ръце като коприна и два часа закъснение.

КАРЪЛ: Брин нещо се бави горе. Какво ли прави там?

ХАРОЛД: Може би е намерил онази Клия скрита в спалнята му
и сега са се срещнали *tête-à-tête*!!!

КАРЪЛ: Много пикантно предположение, г-н Гориндж!

БРИНДСЛИ: (*отскубва се*) Никой на този свят не се целува
като теб.

КЛИЯ: Липсваше ми, страшно ми липсваше, Брин. На всяка
цена трябваше да те видя. Само за това мислех през последните шест
седмици. Брин, направих ужасна грешка като си тръгнах.

БРИНДСЛИ: Клия... моля те!

КЛИЯ: Искам да кажа, че се познаваме от четири години. Не
можем просто да се захвърлим като стари вестници.

БРИНДСЛИ: Не виждам защо пък не? Знаеш страниците ми за
политика, чувала си всичките ми светски клюки и със сигурност си
прекарала цялата ми притурка за забавления и свободно време.

КЛИЯ: Добре, а какво мислиш за второ издание?

БРИНДСЛИ: Скъпа, точно сега не можем да си говорим за това.
Не можеш ли да ми се довериш само за един час?

КЛИЯ: Мога, разбира се, скъпи. Не ме искаш там долу, нали?

БРИНДСЛИ: Не.

КЛИЯ: Тогава ще се съблека и тихичко ще си легна. Щом се
отървеш от тях, аз ще те чакам.

БРИНДСЛИ: Това е ужасна идея!

КЛИЯ: (*посяга към него*) Аз пък мисля, че е чудесна. Малко
удоволствие и отпускане и за двама ни, а?

БРИНДСЛИ: (*пада от леглото*) Аз съм напълно отпуснат!

КАРЪЛ: Бриндсли!

КЛИЯ: „Сериозна в деня и сладост в нощта. Не идвай по светло,
не идвай в тъма“. Това съм аз за теб, нали?

БРИНДСЛИ: Не, разбира се. Просто сега не мога да ти обясня,
това е.

КЛИЯ: О, много добре, ще ми обясниш по-късно... в леглото!

БРИНДСЛИ: Не тази вечер, Клия.

КЛИЯ: Или тази вечер, или ще сляза долу и ще извадя
кирливите ти ризи.

БРИНДСЛИ: Нямам никакви кирливи ризи!

КЛИЯ: Значи нямаш нищо против да сляза!

КАРЪЛ и ПОЛКОВНИКЪТ: (изревават заедно)

БРИНДСЛИ!!!!

БРИНДСЛИ: О, Боже!!!!... Добре, остани тук. Само че тихо...
Изнудвачка такава! Кучка! (*Появява се горе на стълбите.*) Да, мило?

КАРЪЛ: Какво правиш там горе? Цяла вечност те няма!

БРИНДСЛИ: Аз... Аз... Погледнах само в банята, скъпа.
Никога не знаеш какво може намериш в онова прекрасно килерче.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*придвижва се към стълбите*) Опитвате се
да ме вбесите ли, господине? Искате ли да побеснея?

БРИНДСЛИ: Съвсем не, господине!!!

ПОЛКОВНИКЪТ: Предупреждавам ви, Милър, никак не е
трудно! Едно време в полка ме знаеха като голям бяс! Бях известен с
яростта си!... Чувате ли?

КЛИЯ: Аз пък мога да пея! (*Излиза към банята.*)

БРИНДСЛИ: А пък аз мога да ти разбия зъбите!

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво казахте?

КАРЪЛ: Брин! Как смееш да говориш така на татко!

БРИНДСЛИ: Ох!!! Аз... Аз... Аз не говорех така на татко!

КАРЪЛ: На кого тогава?

БРИНДСЛИ: На никого! На себе си говорех! Казвах си... „Ако
продължавам да се мотая така слепешката, може да си разбия зъбите!“

ПОЛКОВНИКЪТ: Луд!... Луд!... Луд като южен вятър! Това е
единственото обяснение — ти си се сгодила за откачалник.

КАРЪЛ: Нещо става там горе и аз идвам да разбера какво.
Чуваш ли ме, Брин?

БРИНДСЛИ: Каръл, не!

КАРЪЛ: (*изкачва се по стълбите*) Не съм чак такава глупачка,
за каквато ме мислиш. Знам кога криеш нещо. Гласът ти става един
такъв лъжлив — съвсем, съвсем като на лисица!

БРИНДСЛИ: Скъпа, моля те. Това не е много по дамски...
Сигурен съм, че полковникът няма да одобри да влизаш в мъжка
спалня на тъмно!

(*Влиза Шупанциг. Той носи униформен шлифер и фуражска на „Електроснабдяване Лондон“ и
носи куфар с инструменти със същите емблеми.*)

КАРЪЛ: Идвам, Бриндсли. Качвам се!!!!

БРИНДСЛИ: (втурва се надолу) Аз слизам... Да му пийнем по едно питие сладко-сладко...

ШУПАНЦИГ: Хало, моля? Г-н Милър? Г-н Милър? Дошъл съм за заявката.

БРИНДСЛИ: Боже... Бамбергер!

КАРЪЛ: Бамбергер?

БРИНДСЛИ: Да, Бамбергер. (*Втурва се надолу по останалата част от стълбите, влячейки Каръл след себе си.*)

ШУПАНЦИГ: Сигурно сте били помислили, че няма да идвам!

(Сваля шлифера и фуражската си.)

БРИНДСЛИ: Съвсем не. Радвам се, че отделихте време. Знам колко сте заети. Опасявам се, че ни се случи най-идиотския късмет. Гръмнаха ни бушоните.

ХАРОЛД: Говори по-силно, скъпи. Той е глух като пън!

БРИНДСЛИ: (вика) Гръмнаха ни бушоните — не са най-добрите условия за разглеждане на скулптури.

ШУПАНЦИГ: Моля не да притеснявате. Ето!

(Той води от джоба си фенерче и го запалва. Както обикновено, светлината на сцената притъмнява. Всички се отпускат със звучни въздишки на задоволство. Шупанциг веднага слага куфара си с инструменти на стола „Регент“, а шлифера и фуражската на облегалката му, като по този начин скрива, че това е един от столовете на Харолд.)

КАРЪЛ: Ох, истинско облекчение!

БРИНДСЛИ: (бързо придърпва покривката върху откритата част на канапето) Винаги ли се движите с фенер?

ШУПАНЦИГ: В повече случаи, да. Помага на мен да виждам подробности. (Забелязва останалите.) Вие да правите частен оглед на обекта нима?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: О, не! Точно си тръгвах. Не искам да ви смущавам.

ШУПАНЦИГ: Моля, не заради мен, мила госпожо. Аз не смущавам се лесно.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (очарована) Оoo!...

БРИНДСЛИ: (вика в ухото му) Мога ли да ви представя полковник Мелкет?

ПОЛКОВНИКЪТ: (вика в другото му ухо) Чест и почитание, господине!

ШУПАНЦИГ: (*tупа си ухото, за да го почисти*) Не, не, честта за мен, почитание — за вас!

БРИНДСЛИ: Госпожица Каръл Мелкет.

КАРЪЛ: (*пиши в ухото му*) Казвам: Здравейте. Много радостна, че вие тук! Ужасно мило от ваша страна да имате такъв интерес!

ШУПАНЦИГ: Не, моля ви.

КАРЪЛ: Ще пийнете ли нещо? Имаме уиски, водка и джинче.

ШУПАНЦИГ: (*изненадан*) Малко водка, с удоволствие.

БРИНДСЛИ: Харолд Гориндж — мой съсед!

ХАРОЛД: Как е? Голяма чест, категорично!

ШУПАНЦИГ: Очарован.

ХАРОЛД: (*вика*) Трябва да ви призная, че за мен е огромно вълнение да се запозная с вас!

БРИНДСЛИ: И една съседка, г-жа Фърнивъл.

ШУПАНЦИГ: Драго ми.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (*крещи в ухото му*) Боя се, че всички се подслонихме тук, един вид като бежанци от буря. (*Възклика щом хваща ръката на Шупанциг.*) О! Вярно е! По-меки са! Много, много по-меки!

БРИНДСЛИ: Г-це Фърнивъл, моля ви!

(Бриндсли и Харолд я издърпват от него и тя се намества на канапето.)

ШУПАНЦИГ: Защо вие ми крещи? Аз не глух.

БРИНДСЛИ: (*към Харолд*) Нали каза, че бил глух.

ХАРОЛД: Така пишеше.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Баща ми беше...

КАРЪЛ: Скъпи, къде е водката?...

БРИНДСЛИ: На масата!

КАРЪЛ: Няма я.

БРИНДСЛИ: Трябва да е там.

(Горе, Клия се връща от банята, облечена само в горнище от пижамата на Бриндсли. Ляга на леглото, като все още държи бутулката водка и пластмасова чаша за миене на зъби.)

КАРЪЛ: Значи имаме уиски и джинче, а водката Вера ни е малко непослушничка и се е скрила някъде...

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам!

ШУПАНЦИГ: Сега. Времето ме затиска. Само да покажете къде да върви.

БРИНДСЛИ: Разбира се. Ей там, в ателието. Скъпа, нали ще покажеш на нашия гост ателието — с неговото фенерче.

КАРЪЛ: Какво?!?...

БРИНДСЛИ: (тихо) Канапето!... Изведи го оттук!

КАРЪЛ: А, да!!!!

ШУПАНЦИГ: (забелязва скулптурата) О-о-о! Мили Боже!
Какъв изключителен обект!

БРИНДСЛИ: Това е само един мой незавършен етюд, който държа тук.

ШУПАНЦИГ: Може и незавършен, но пленителен!

БРИНДСЛИ: Наистина ли мислите така?

ШУПАНЦИГ: (приближава се към него) Истина! Ja!

БРИНДСЛИ: Ами, в такъв случай трябва да видите и основната ми колекция. Тя е в другата стая. Годеницата ми ще ви я покаже!

(Г-ца Фърнивъл сяда на дивана. Тя вече е доста пияна.)

ШУПАНЦИГ: Ако обичате, нека мое възхищение ми върви едно след едно! В това лакомо време много лесно хваща визуално разстройство — но трудно намира визуалната „Алка Зелцер“... Разрешете първо да смеля това нещо!

БРИНДСЛИ: О, при всички случаи... Разбира се, да... Никакво бързане — изобщо никакво бързане... Само че... (Освенен.) Защо не го смелите на тъмно?

ШУПАНЦИГ: Моля?

БРИНДСЛИ: Няма да ми повярвате, господине, но всъщност аз го направих, за да му се любуват на тъмно. Работех върху една много интересна теория. Нали знаете какво са казвали викторианците: „Децата трябва да се гледат, а не да се слушат“. Е, аз пък казвам: Изкуството трябва да се усеща, а не да се вижда".

ШУПАНЦИГ: Удивително.

БРИНДСЛИ: Да, нали? Наричам я „Теория за сетивната осезаемост“. Ако не те бодне в ребрата — не е никакво изкуство. Ето! Защо не ми дадете това фенерче и не опитате сам?

ШУПАНЦИГ: Много добре, ще опитвам!!! (Той подава на Бриндсли фенерчето.)

БРИНДСЛИ: Благодаря ви!

(Изключва фенерчето. В същия момент Г-ца Фърнивъл тихичко си ляга с цяло тяло на канапето.)

Сега, разтворете ръце и го почувствайте изцяло, господине.

(Той изчезва към ателието.)

Почувствайте я — дълго и приятно!

(Шупанциг прегръща металната скулптура със страсен порив, но леко се отдръпва от двата метални шиша.)

БРИНДСЛИ: Разбирайте ли какво имам предвид?

(Тихо отваря завесата.)

ШУПАНЦИГ: Възхитително!... Абсолют невероятно!...

Съвсем вярно... По тази начин произведение веднага превръща в шедъровър.

БРИНДСЛИ: (смаян) Така ли?!

ШУПАНЦИГ: Ама разбира се! Усещам тук... и тук... — това двата тръна на човешко беспокойство!... Самолюбие и себе-омраза, които събират се в една точка! Това е смисъл на творба, нали?

БРИНДСЛИ: Ох, разбира се!...

ШУПАНЦИГ: Естествено! Хайде, нека аз да измисля заглавието! Моля, дайте фенерче!

БРИНДСЛИ: Фенерче ли?...

ШУПАНЦИГ: Фенерчето ми!... Дайте ми моето фенерче! Искам да осветя собствено свое просвещение.

БРИНДСЛИ: О... ами да, разбира се! (Ядосан, той се връща при Шупанциг, включва фенерчето и му го дава.) Ето, господине.

ШУПАНЦИГ: Така! (Величествено.) Ще кръщавам това... „Духът на Шекспир“! — виждате ли — (Докосва остриетата.) Малволио! Хамлет! Малволио, както знае, е болен от самолюбие. Хамлет — от себе-омраза. Той не може да обича останали, защото не може обича сам себе си. Това една много стара болест, открита още от Св. Августин... Но вие явно знае всичко за това.

БРИНДСЛИ: (гука скромно) О, не бих го казал точно така. Очевидно вие сте велик експерт, господине.

ШУПАНЦИГ: Наистина съм, ја, абсолютно!

БРИНДСЛИ: Да разберете всичко това в мрака! (Грубо издърпва фенерчето от ръката на електротехника и отива бързо към канапето, бърборейки през цялото време.) Точно така си представям и аз истинския познавач. Всеки може да види символите на светло. Но да ги разкодираш на тъмно — ето, значи сте ме разбрали, съвсем,

напълно сте ме разбрали — Сетивната осезаемост. Господине, вие сте възхитителен!

ШУПАНЦИГ: Et vous êtes très gentil!

(Отчаян, Бриндсли издърпва канапето в ателието си, заедно с проснатата върху него пияна г-ца Фърнивъл, която маха с ръка, сякаш се отдалечава на палубата на отплаващ кораб.)

БРИНДСЛИ: (докато издърпва канапето) Кой знае? Вие може би ще оцените и последния ми научен труд: „За сетивната осезаемост“!

ШУПАНЦИГ: Разбира се! Защо не?... Вие гениален творец — аз гениален критик! Създадени един за друг! Когато стоя тук, усещам жажда за живот на обект на наши разсъждения! (*Прегръща отново скулптурата.*) Изначално страдание! Стрес и мъка на днешен ден! Просто, но не и простовато! Искрено, но не и наивно! А венец на всичко това е негова моралната сила. За колко модерните творби може се каже същото, хора?

КАРЪЛ: Ами, всъщност, за никоя. Наистина, за нито една.

ШУПАНЦИГ: Надявам се, не ви поучавам. Това моя слабост.

КАРЪЛ: Мили Боже, в никакъв случай! Мога да слушам цяла вечер. Толкова е абсолютно дълбоко!

ХАРОЛД: Трябва да призная, че наистина дава материал за мислене.

ПОЛКОВНИКЪТ: Аз самият нищо не разбирам от тези неща, господине, но за мен е чест да ви слушам.

(*Той тръгва към дъното в търсене на канапето, опитвайки се внимателно да седне във въздуха, след това се придвижва в полу-седнало положение, опитвайки се да го намери със задника си. В това време Бриндсли се появява от ателието, затваря завесите зад себе си и опипва пътя си към ъгъла на авансцената, където е табуретката. Премества я назад с надеждата тя да изпълни ролята на липсващото канапе. Точно като я оставя на пода, странстващият Полковник сяда на нея, затискайки ръката на Бриндсли. По време на следващия диалог Бриндсли неистово се опитва да се освободи.*)

ХАРОЛД: Искате да кажете, че можете да видите всичко това в едно парче метал?

ШУПАНЦИГ: В малко парче метал, което най-важно. Това едно чудо на концентрация и сбит изказ! Ако искате мое мнение, това момче гений. Истински майстер на миниатюра. Дори и в кибритена кутийката, той може да изкаже всичко, което поиска — черната девича непорочност на Шартърска катедрала и бял хорал на Акропола. Wunderbar!

КАРЪЛ: О, много суперско!

ШУПАНЦИГ: Трябва да искате огромна сума за такива творба, г-н Милър. Вашите работи трябва да са едни много, много скъпи! Тази например, колко струва?

БРИНДСЛИ: Петдесет.

КАРЪЛ: Петстотин и петдесет.

ШУПАНЦИГ: Ah so! Много евтино.

ХАРОЛД: Евтино!?

КАРЪЛ: Така е, г-н Гориндж. Ами тогава... ще я вземете ли?

ШУПАНЦИГ: Аз ли?

БРИНДСЛИ: Скъпа... не насилаш ли малко нещата? Може би искате да видите и останалите ми произведения.

ШУПАНЦИГ: Уви, няма повече време. Може да е приятно да се помотая още малко, но, уви, трябва работя... Освен това, както още открил е Моисей, достатъчно е само да зърнеш мляко и меда. Не е нужно да излапваш!

БРИНДСЛИ: Е...

ПОЛКОВНИКЪТ: Е...

ХАРОЛД: Е...

КАРЪЛ: Е... Все пак, харесвате ли я?

ШУПАНЦИГ: Много.

ПОЛКОВНИКЪТ: (*Става. Бриндсли най-после е свободен.*) За петстотин и петдесет?

ШУПАНЦИГ: Разбира се... Стига да ги имах!

ХАРОЛД: Според неделното издание на в. „Мирър“ богатството ви се изчислява на седемнайсет милиона паунда.

ШУПАНЦИГ: Всеизвестно е, че неделни вестници зле информирани. Според моя банкова сметка, спестявания ми 100 паунда, 8 шилинга и 4 пенса.

ХАРОЛД: Да не би да искате да кажете, че сте фалирал?

ШУПАНЦИГ: Не. Искам да кажа, никога нямал повече.

ПОЛКОВНИКЪТ: Вижте сега, господине, знам, че милионерите обикновено са ексцентрични, но това е малко досадно.

КАРЪЛ: Татко, шишшт!

ШУПАНЦИГ: Милионери? Вие кого мислите аз?

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите, човече! Вие сам трябва знаете кой сте!

КАРЪЛ: Г-н Бамбергер, шегувате ли се с нас?

ШУПАНЦИГ: Извинявайте. Аз не казвам така.

БРИНДСЛИ: Така ли?

ШУПАНЦИГ: Не. Мое името е Шупанциг. Франц Шупанциг. Роден на Ваймар през 1905-та. Завършил философията в Хайделберг през 1934-та. Емигрирал на ваша страна през 1938-ма. Оттогава на постоянен трудов договора към „Електроснабдяването“ — Лондон!

(Всички стават.)

КАРЪЛ: „Електроснабдяване“?

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: „Електроснабдяване“!

БРИНДСЛИ: Тоест, вие не сте...?

ХАРОЛД: Естествено, че не е!

ШУПАНЦИГ: Ама вие за кого ме взели?

ХАРОЛД: (вбесен) Как си позволявате? (*Грабва фенерчето на електротехника.*)

ШУПАНЦИГ: (отстъпва пред него) Моля?

ХАРОЛД: Идвате тук и с цялото си нахалство ни изнасяте лекции за острите и непорочни девици, докато през цялото време просто е трябвало да поправите бушоните!

ПОЛКОВНИКЪТ: Съгласен съм с вас, господине. Това е чудовищно!

ШУПАНЦИГ: (озадачен) Така ли?

(Полковникът взема фенерчето и без милостно осветява лицето на човека.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Нахълтвате тук, преструвате се на глух и изнасяте тиради на хората, които ви плащат, без да са ви питали и без да са ви викали.

ШУПАНЦИГ: (най-после засегнат) Извинявайте. Обаче мен ме повикали.

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ми отговаряй. По мое време щях на секундата да те уволня за неподчинение.

КАРЪЛ: Татко е абсолютно прав! От „Бийтълс“ насам простолюдието си мисли, че може да прави каквото си иска.

ПОЛКОВНИКЪТ: (подава фенерчето на Бриндсли) Мильр, бъдете любезен да покажете на този дървар каква му е работата?

БРИНДСЛИ: Главното табло е в мазето. Има капак. (Показва.) Нали нямаете нищо против?

ШУПАНЦИГ: (ядосано грабва фенерчето) Какво да има против? Нали за това дошъл! (Взема си палтото, фуражската и куфара от стола „Регент“ на Харолд. Забелязва го.) Ето това наистина красив стол!

(Бриндсли гледа втренчен към стола и светкавично сяда на него, за да го скрие.)

БРИНДСЛИ: (разгневен) Защо просто не отидете в мазето?

ШУПАНЦИГ: Как? То е къде?

БРИНДСЛИ: (на Каръл) Скъпа, ще повдигнеш ли капака, моля те?

КАРЪЛ: Аз? (Разбира, след като той и показва стола.) О... да!
(Тя коленичи и се мъчи да отвори капака.)

ПОЛКОВНИКЪТ: (на Бриндсли) Е, Милър, трябва да ви кажа, че сте много галантен.

БРИНДСЛИ: Получих внезапен пристъп на лумбагото, господине. Често ме мъчи, особено след дълги дискусии на тъмно.

КАРЪЛ: (много съчувстващо) Ох, скъпи! Пак ли те присви?

БРИНДСЛИ: Боя се, че да, сладурчето ми.

ХАРОЛД: (отваря капака) Ето, нека аз. Аз не съм толкова хилав, като кекавия ви приятел. (Към Шупанциг.) Хайде, ти слизай!

ШУПАНЦИГ: (примириява се) Така. Сбогом! Изоставям светлина на Изкуство заради мрака на Наука!

ХАРОЛД: По-малко приказки, може ли?

ШУПАНЦИГ: Извинявайте ме.

(Шупанциг слиза с фенерчето в шахтата към мазето. Харолд ядно затръшва капака след него и, разбира се, светлините незабавно се усилват докрай. Дълга пауза. Всички стоят, силно смутиeni. Изведнъж чуват г-ча Фърнивъл, която зад завесата пее „Вечна канара“ с подчертано пиянски глас.

Горе, привлечена от звука от затръшването на капака, Клия става от леглото, все още с бутилката водка и чашата за плакнене на зъби и остава заслушана в горния край на стълбите.)

БРИНДСЛИ: Не мога да повярвам, че всичко това се случва.

КАРЪЛ: Горе главата, скъпи. След няколко минути всичко ще се оправи. Г-н Бамбергер ще дойде на светло и ще се възхити от творбите ти. И ще ти даде 20 000 паунда за цялата ти колекция.

БРИНДСЛИ: (саркастично) О, да!

КАРЪЛ: Тогава ще можем да си купим супер луксозна къща и ще живеем щастливо да края на дните си, както казват хората. Искам

да се махна оттук веднага след като се оженим.

(Клия я чува и зяпва от удивление.)

БРИНДСЛИ: (нервно) Шшишишт!

КАРЪЛ: Защо? Аз не ща да живея в някой коптор през първите няколко години от брака ни — като всички останали младоженци.

БРИНДСЛИ: Шшт! Шшишишт!...

КАРЪЛ: Какво ти става?

БРИНДСЛИ: Боговете слушат, скъпа. А, поне досега, ме даряват с ужасна вечер. Могат да го направят и по-лошо.

КАРЪЛ: (гука) Знам, скъпи. Вечерта беше отвратителна. Милият ми бебчо. Обаче аз ще ги преборя с теб. Пет пари не давам за тези стари непослушни богченца. (Поглежда нагоре.) Чувате ли? Пет пари не давам за вас!

(Клия се прицелва към гласа, изстреля надолу малко водка и опръска Каръл.)

Ааа!!!

БРИНДСЛИ: Какво става?

КАРЪЛ: Заваля!

БРИНДСЛИ: Стига глупости.

КАРЪЛ: Цялата съм мокра!

БРИНДСЛИ: Как така?

(Клия пръска водка по-нашироко. Харолд също е опръскан.)

ХАРОЛД: Ей, какво става тук?

БРИНДСЛИ: Какво?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво, по дяволите, ви става на всички? Какво сте се разпискали? (Той също получава една малка водка в лицето.) Ааа!!!

БРИНДСЛИ: (осенен) Има теч. Водната инсталация сигурно също се е повредила.

ХАРОЛД: Ох, божичко!

БРИНДСЛИ: Това трябва да е!

(Клия палаво пуска чашата за плакнене на зъби надолу по стълбите. Ужасяваща тишина. Всички гледат нагоре.)

ХАРОЛД: Не ми казвайте, че тук има още някого.

БРИНДСЛИ: Господи!

ПОЛКОВНИКЪТ: Кой е там?

(Тишина отгоре.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Хайде! Знам, че си там!

БРИНДСЛИ: (импровизира необуздано) Аз... Бас хващам, че е г-жа Пънет.

(Клия е смяяна.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Кой?

БРИНДСЛИ: (в помощ на Клия) Г-жа Пънет. Чистачката ми. Тя ми чисти всеки понеделник, сряда и петък.

КАРЪЛ: Днес е неделя.

БРИНДСЛИ: Сега си спомних... Тя ми се обади и каза, че ще дойде около шест да пооправи малко.

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите, младежо, сега е почти единайсет.

ХАРОЛД: Тя не е чак толкова съвестна. Не може да е тя!

КАРЪЛ: Такива вече няма!

ПОЛКОВНИКЪТ: Е, скоро ще разберем. (Вика нагоре.) Г-жо Пънет?

БРИНДСЛИ: (отчаяно) Не я прекъсвайте, господине. Тя не обича да я притесняват, когато работи. Защо просто не я оставим да се тутка там горе с бърсалката за прах?

ПОЛКОВНИКЪТ: Нека първо просто да разберем дали е тя. Вие ли сте, г-жо Пънет?...

(Клия мълчи. Полковникът изревава.)

Г-ЖО ПЪНЕТ!

КЛИЯ: (излиза от ситуацията със силен акцент и глас на дълбока старост.) Аха! Ей ме.

БРИНДСЛИ: (отпаднал) Тя е! Слава Богу, г-жо Пънет, какво за бога правите там горе?

КЛИЯ: Малко поспретвам спалнята ви, господине.

БРИНДСЛИ: По това време на нощта?

(Дяволитостта у Клея започва да надделява.)

КЛИЯ: Дет'се вика, по-добре късно, отколкото никога, господине. Знам как обичате спалнята ви да е подредена и гостоприемна, когато правите празненство.

БРИНДСЛИ: Да, да, да, разбира се...

ПОЛКОВНИКЪТ: Кога дойдохте, госпожо?

КЛИЯ: Преди няколко минути, господине. Не щях да ви притеснявам, та направо се качих ей тук на.

ХАРОЛД: Тогава, вие ли изсипахте тази вода върху нас?

КЛИЯ: Вода ли? Божке, трябва да съм разляла нещо. Тука горе е черно като катран. Г-н Милър, да не би пак да играете някоя от вашите модерни игри?

БРИНДСЛИ: Не, г-жо Пънет. Изгоряха ми бушоните. В цялата къща е така.

КЛИЯ: Ох! Бушоните! Помислих да не играете на някоя от тез игрички на тъмно, господине; на „Сардини“ или пък на „Пикадили“. От онез, дето завършват с това, че всички се мачкат и тъпчат. Понеже знам, че сте пристрастен към извратените игрички, та затова се зачудих, г-н Милър. (Започва да слиза по стълбите.)

БРИНДСЛИ: (подчертано) Бушоните са, г-жо Пънет. Човекът ги поправя сега. Всеки момент ще светне.

КЛИЯ: Е, тогава ще си отдъхнете, нали? (*Лисва водка точно в лицето му, минава покрай него и влиза в стаята.*)

БРИНДСЛИ: Да, разбира се. А сега, защо вече не си отивате вкъщи?

КЛИЯ: Съжалявам, че не можах да дойда по-рано, господине. Забавих се, разбирайте ли. Моята Роузи пак е нещо неразположена.

БРИНДСЛИ: Напълно ви разбирам! (*Опипва наоколо си, опитвайки да я удари, но тя постоянно му се изплъзва.*)

КЛИЯ: (безмилостно) Пак нещо коремчето. Под пъпчето ѝ има някакъв оток колкото грейпфрут.

ХАРОЛД: О, отвратително!

КЛИЯ: Ужасно. Миличката ми Роузи. Казах ѝ го тази вечер, казах ѝ: „Стига си се втелявала, момичето ми. Първото нещо, което ще направиш още утре сутринта, е да отидеш до болницата да те опънат яко на един изследвания!“

БРИНДСЛИ: Ами тогава не е ли по-добре да се върнете при горката Роузи! Тя сигурно има нужда от вас! А пък тук вече изобщо няма какво да правите.

КЛИЯ: (многозначително) Сигурен ли сте, господине?

БРИНДСЛИ: Абсолютно, благодаря ви.

(Сега са близо един до друг.)

КЛИЯ: Искам да кажа, че знам как изглежда къщата ви след вашите празненства. Като цигански катун. Бутилки от джин навсякъде по пода! Сутиени и бикини в мивката! И още Бог знае какво в...

(Бриндсли ѝ запушва устата с ръка, тя силно го ухапва, а той пада на колене в безмълвна агония.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Моля, мерете си приказките, госпожо. Вие не знаете, но тук е и годеницата на г-н Милър.

КЛИЯ: Годеницата?

ПОЛКОВНИКЪТ: Да, а аз съм баща ѝ.

КЛИЯ: Ох, ами че аз не... Леле, г-н Милър! Така да ме зарадвате... Годеница! Ох, господине! И да не ми кажете!

БРИНДСЛИ: Исках да ви изненадам.

КЛИЯ: Хич да не ми мине през акъла! Ох, колко мило!... Може ли да ви целуна, господине, моля ви?

БРИНДСЛИ: (на колене) Ами да, да, естествено...

(Клия опипом намира ухото му и го издърпва.)

КЛИЯ: Ох, господине, толкова ми е драго за вас! И за вас също, госпожице!

КАРЪЛ: Благодаря ви.

КЛИЯ: (към полковник Мелкет) И за вас, господине.

ПОЛКОВНИКЪТ: Благодаря ви.

КЛИЯ: Вие сигурно сте бащата на г-ца Клия.

ПОЛКОВНИКЪТ: Г-ца Клия? Не ви разбирам.

(Клия победоносно се изплезва на Бриндсли, който се срутва с цялото си тяло на пода, с лице надолу, напълно капитулирал. За него това е краят.

Тази вечер не може да му поднесе повече нещастия.)

КЛИЯ: (към Каръл) Хич да не се сетя! Значи, най-после го вързахте! Браво на вас, г-це Клия! Вече не се и надявах — след цели четири години...

БРИНДСЛИ: Не... не... не... не...

КЛИЯ: Ще ме прощавате, господине, ако говоря нещо не на място, обаче трябва да си признаете, че четири години са бая време за ухажване на една жена. В дневно време и четири дни са много!

БРИНДСЛИ: (отпаднал) Г-жо Пънет, моля ви!

КАРЪЛ: Четири години!

КЛИЯ: Ми да, мила. Толкоз, че да не е и малко повече, не е ли тъй? (*Със сценичен шепот.*) Ама съвсем навреме иначе. Че почна да си личи... Тъй де, вижда се, че ви е пълна фурната.

(*Каръл пиши пронизително от отвращение. Бриндсли си запушва ушите.*)

Ох, г-це, аз не исках да кажа, че той заради това... Не, естествено. Той винаги е държал на вас. Той ми го каза, ей тук, в тази стая, няма и седмица оттогава. (*Прочувствено.*) „Г-жо Пънет“ — казва — „Г-жо Пънет, понеже съм убеден, че няма да го кажете на другите, ще ви призная, че г-ца Клия за мен винаги е била върхът на сладоледа“. „Ох — викам аз — ми тогава какво става с онази новата — Каръл — за която все ми разказвате“? „О, тя ли?“ — казва той — „Тя е като захарен памук. Малко да я поближеш и вече е свършила“.

(*Продължителна пауза. Клия седи на масата и размахва водката с вида на човек, който изцяло владее положението.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: (*промълвява едва-едва; най-после схванал ситуацията*) Четири години ли казахте, госпожо?

КЛИЯ: (*тихо, със собствения си глас*) Да, полковник. Четири години, в тази стая.

ХАРОЛД: Познавам този глас. Това е Клия!

КАРЪЛ: (*ужасена*) Клия!

БРИНДСЛИ: (*неубедително изненадан*) Клия!

КЛИЯ: Изненадан ли си, Брин?

КАРЪЛ: (*разбиращо*) Клия!...

ПОЛКОВНИКЪТ: Изобщо не разбирам какво става в тази стая!

КЛИЯ: Аз разбирам. Много особена стая, нали? Като вълшебна черна кутия, където всичко се случва наопаки. Дъжд вали на закрито; прислужничката идва през нощта и за една секунда се превръща от мила служия в гадна любовница.

БРИНДСЛИ: (*изкрешява*) Оooooоxxxxxxxx!!!!

ХАРОЛД: Клия, стегни се.

КЛИЯ: Не се меси, Харолд.

ХАРОЛД: Стига вече, проклета малка интригантка такава!

КЛИЯ: А, аз освен това и хапя: питай Бриндсли. Цяла сутрин съм си подостряла „големите, остри, жълти зъби“. Ти си истинско чудовище, Харолд. От толкова време живееш само с порцелана си, че си се превърнал на чаен сервиз.

БРИНДСЛИ: Мъквай, Клия! Мъквай!

КЛИЯ: А, най-после! Истински протест! Свърши ли вече с лъжите? Преглътна ли и последната капка унижение? Страхливец такъв, пъзълъ смотан! Трябаше ли да събереш тук цялата тази пасмина, само защото не искаш да се ожениш за мен?

КАРЪЛ: Да се ожени?

ПОЛКОВНИКЪТ: Да се ожени!

КЛИЯ: Четири смислени години да завършат толкова тривиално. Г-ца „Както-Казват-Хората“ и татенцето й!

КАРЪЛ: Спри я, татко. Спри я! Спрете я!

ПОЛКОВНИКЪТ: Как да я спра, за Бога?

КАРЪЛ: Ами, къде са ти всичките способи за всичко, за които все говориш?

(Полковникът отива към нея, но по грешка хваща ръката на Клия.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Успокой се, Бухтичке. Горе главата... Ето, дръж се за мен, така, татко е с теб. Всичко е наред. Нали?

КЛИЯ: Сигурен ли сте, че държите ръката на дъщеря си, полковник?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво? Каръл, това не е ли твоята ръка?

КАРЪЛ: Не.

КЛИЯ: Живели сте с дъщеря си повече от двайсет години, полковник. Гледали сте я забележително добре.

(Още една пауза. Полковникът се отдръпва смутен.)

КЛИЯ: (злобно) Добре! Време е за малко перверзни игрички!... Хайде да поиграем на „Познай ръката“.

ХАРОЛД: О, Боже!

КЛИЯ: Да не би да предпочиташи „Познай ми устните“, а, Харолд?

КАРЪЛ: Отвратително!

КЛИЯ: Ами такава съм си аз, миличка. (С произношението на Каръл.) Аз съм Кралицата на Отвратителничките!

(Хваща ръката на Каръл и я поставя в ръката на Харолд.)

Кой е това?

КАРЪЛ: Не знам.

КЛИЯ: Познай.

КАРЪЛ: Не знам и не ме интересува.

КЛИЯ: Хайде де. Пробвай се!

КАРЪЛ: Това е Брин, разбира се. Няма да ме изработиш толкова лесно! Това е тъпата ръка на Бриндсли.

ХАРОЛД: Страхувам се, че събрахте. Аз съм.

КАРЪЛ: (упорства) Не е така. Лъжете.

ХАРОЛД: (държи я) Не. Аз никога не лъжа.

КАРЪЛ: Лъжете!... Лъжете!

ХАРОЛД: Не лъжа.

(Каръл се отскубва и върви слепешката напред; започва да изпада в истерия.)

КЛИЯ: Опитай и ти, Харолд. Хвани ръката на съседа отляво.

ХАРОЛД: Аз няма да играя. Това е много тъпа игра.

КЛИЯ: Хайде де... (Хваща ръката му и я поставя в ръката на Бриндсли.) Е?

ХАРОЛД: Това е Брин.

БРИНДСЛИ: Да.

КЛИЯ: Браво! (Сяда на табуретката.)

КАРЪЛ: (обидено) Той как позна? Как той му позна ръката, а аз не можах?

БРИНДСЛИ: Успокой се, Каръл.

КАРЪЛ: Отговори ми! Искам да знам!

БРИНДСЛИ: Престани!

КАРЪЛ: Няма!

БРИНДСЛИ: Изпадаш в истерия!

КАРЪЛ: Остави ме на мира! Искам вкъщи.

(Внезапно г-ца Фърнивъл изпицява кратко и излиза слепешката през завесите.)

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: Детски колички! Детски колички! Детски колички — в супермаркета!...

(Всички замръзват. Тя очевидно не се владее, обсебена от собствените си страхове. Говори бързо и странно.)

Тези ужасяващи телени колички, пълни с бебета и с бутилки... кашичките са ей там... само това казват и после те оставят да се оправяш сама. Там са бисквитите, тук — храната за котки... рибения пастет е ей там... намаленията тук. Розови талони, зелени купони, безплатни балони... — вечеря като по телевизията... плаща се на излизане... ох, татко, ужасно е! И после, безбожниците, езичниците в

кожени якета — присмиват ми се и ме обругават! Но не за дълго. О, не! Кой ще устои на Неговото пришествие? Кой ще се възправи, когато Той разпростре десницата си да въздаде? Той ще хвърли язви върху тях и ще порази моторите им! И ще захвърли каските им в прахта! Да, истина, истина ви казвам — и ще дойде краят на бензина! И ще бъде погибел за пафкането на цигари и връткането на задници... Смирете се... Смирете се! Смирете се!

(Тича като пияна през стаята и се сблъскава с Харолд.)

ХАРОЛД: Хайде, Фърни, време е да се прибираме.

Г-ЦА ФЪРНИВЪЛ: (овладява се) Да. Много сте прав...
(Опитва се да бъде снизходителна.) Съжалявам, но повече не мога да остана, г-н Милър; а и вашият милионер непростимо закъснява. Типично за съвременните обноски... Ако обичате, предайте му моите извинения.

БРИНДСЛИ: Разбира се.

(Напуска стаята, тежко облегната на рамото на Харолд. Той затваря вратата зад гърба си.)

БРИНДСЛИ: Благодаря ти, Клия. Много ти благодаря.

КЛИЯ: Пак заповядай.

БРИНДСЛИ: Нямаше никакво право на това.

КЛИЯ: Така ли?

БРИНДСЛИ: Ти ме изостави. (Отива до нея на табуретката.)

КЛИЯ: Така ли съм направила?

БРИНДСЛИ: Каза ми, че не искаш никога повече да ме виждаш.

КЛИЯ: Аз никога не съм те и виждала — как бих могла да те напусна? Ти трябва да живееш в мрак, Бриндсли. Това ти е стихията.

БРИНДСЛИ: Това пък какво значи?

КЛИЯ: Значи, че ти всъщност не искаш да те виждат. Защо, Бриндсли? Да не би да мислиш, че ако някой те види истински, няма да те обикне?

БРИНДСЛИ: О, я си гледай работата.

КЛИЯ: Искам да знам.

БРИНДСЛИ: Да, ти все искаш да знаеш. Все питаш, чоплиш, човъркаш! Защо правиш така, Клия? Някога замисляла си се защо имаш нужда от това? А?

КЛИЯ: Може би, защото се тревожа за теб.

БРИНДСЛИ: Може би няма за какво да се тревожиш. Аз съм просто един художник-менте.

КЛИЯ: Престани да се самосъжаляваш. Това ти е основният недостатък. Казах ти, още когато те срещнах — можеш да бъдеш или добър художник, или шикозен нашумял художник-менте. На теб не ти хареса, защото просто не пожелах да ти се възхищавам.

БРИНДСЛИ: Бог ми е свидетел, че ти така и никога не пожела!

КЛИЯ: А тя това ли ти дава? Гъдел за егото ти по двайсет и четири часа на ден?

БРИНДСЛИ: Жivotът ми с нея поне не е копие на Светата Инквизиция, в каквото ти превърна живота ми с теб. Нашето не беше любовна връзка. То направо си беше съжителство с Великия Инквизитор!

КЛИЯ: И не ми казвай, че не ти е харесвало!

БРИНДСЛИ: Да ми харесва? Мразех всяка секунда.

КЛИЯ: Да, помня.

БРИНДСЛИ: Всяка една секунда.

КЛИЯ: Спомням си.

БРИНДСЛИ: Най-щастливия ден в живота ми беше, когато ти замина за Финландия.

КЛИЯ: И моят също!

БРИНДСЛИ: Въздъхнах от облекчение.

КЛИЯ: И аз.

БРИНДСЛИ: Още същата вечер отидох да танцувам.

КЛИЯ: И аз. Излязох и се възрадвах „с веселби и песни, с гусли и тимпани“.

БРИНДСЛИ: Добре. Тогава всичко е наред.

КЛИЯ: Идеално.

БРИНДСЛИ: Супер!

КЛИЯ: Дупер!

БРИНДСЛИ: Толкова е хубаво, като виждам, че си щастлива.

КЛИЯ: И ти също. Направо излъчваш самодоволство.

(Пауза.)

БРИНДСЛИ: Щом е така, защо се върна?

КЛИЯ: Щом е така, защо каза на г-жа Пънет, че за теб съм върхът на сладоледа?

БРИНДСЛИ: Никога не съм го казвал!

КЛИЯ: Каза го.

БРИНДСЛИ: Не съм!

КЛИЯ: Каза!

БРИНДСЛИ: Не съм, разбира се. Ти си го измисли преди десет минути, когато се правеше на г-жа Пънет.

КЛИЯ: Аз... О! Така ли съм направила!

(Двамата се кискат. Щастлива, тя ляга на рамото му.)

БРИНДСЛИ: Да ти кажа — не съм сигурен дали не е права.

*(По време на този диалог, Полковникът и дъщеря му стоят като замръзнали, смяяни от гняв.
Сега оскърбеният баща взема нещата в свои ръце.)*

ПОЛКОВНИКЪТ: Без съмнение, за вас двамата това е много забавно.

КЛИЯ: Да, много, наистина.

ПОЛКОВНИКЪТ: Все пак, аз не се развеселявам толкова лесно, госпожо.

БРИНДСЛИ: Вижте сега, полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Дръжте си езика, господине, сега говоря аз. Знаете ли по мое време какво щеше да се случи на младеж, който се е отнесъл с някоя девойка така, както вие се отнесохте с моята Бухтичка?

БРИНДСЛИ: Ами... Предполагам, полковник...

ПОЛКОВНИКЪТ: Дръжте си езика, ви казвам.

КАРЪЛ: Ох, остави го, татко. Нека само се приберем вкъщи.

ПОЛКОВНИКЪТ: Ей сега, Бухтичке. Бъди така добра и остави това на мен.

БРИНДСЛИ: Виж, Каръл, всичко ще ти обясня...

КАРЪЛ: Какво ще ми обясниш?

БРИНДСЛИ: Сега не е възможно.

ПОЛКОВНИКЪТ: Не ни подценявайте, господине.

БРИНДСЛИ: Каръл, ти не разбираш.

КАРЪЛ: Какво, по дяволите, има за разбиране? През цялото време, докато ходеше с мен, тя е била в сянка, това е цялата работа. Какво си правил всъщност? Преценявал си ни?... Ето! *(Тя сваля годежния си пръстен.)*

БРИНДСЛИ: Какво?

КАРЪЛ: Твоят пръстен. Вземи си скапания пръстен! (*Хвърля пръстена. Той удря Полковника в окото.*)

ПОЛКОВНИКЪТ: Окото ми! Проклетото ми око!

(Клия отново започва да се смее. Полковникът стиска окото си с нарастваща ярост.)

О, много забавно, госпожо! Наистина много забавно! Насмейте се едно хубаво!... Милър! Попитах ви нещо. Знаете ли какво щеше да се случи на млад простак като вас, по мое време?

БРИНДСЛИ: Какво да се случи, господине?

ПОЛКОВНИКЪТ: (тихо) Щяхте да си изядете боя, господине.

БРИНДСЛИ: (нервно) Да си изям боя...

(Военният тръгва към него опипвайки по пътя си в тъмното — като някакъв разярен робот.)

ПОЛКОВНИКЪТ: Щяхте да почувствате бащиния камшик по плещите си на съблазнител. Щяхте да паднете на просташките си колене и да молите за милост дъщеря ми за обидите, които ѝ нанесохте тази вечер.

БРИНДСЛИ: (отстъпва пред напредващия Полковник)
Наистина ли?

ПОЛКОВНИКЪТ: Щяхте да извисите гаменското си гласче в жалостен писък за милост и прошка!

(Ужасяващ писък се чува от коридора. Те замръзват, слушайки как се приближава, вратата се отваря със замах и Харолд връхлит в стаята. Той е с обезумял от ярост поглед: в разгневената му ръка трепери една запалена пречупена свещ.)

ХАРОЛД: Ооооо! Престъпник!

БРИНДСЛИ: Харолд...

ХАРОЛД: Ах ти, потаен, миризлив разбойник!

БРИНДСЛИ: Какво има?

ХАРОЛД: (разярен) Видял ли си на какво прилича стаята ми? Моята стая? Моята прекрасна стая, моята най-изискана и най-добре поддържана стая в целия квартал? — единият стол преобрънат, друг стол върху него, като във вехтошарски магазин! И това не е всичко, нали, Бриндсли? О, не, това съвсем не е най-лошото, нали, Бриндсли?

БРИНДСЛИ: Най-лошото ли?

ХАРОЛД: Не ми се прави на невинен. Аз си мислех, че през всичките тези години съм имал приятел до себе си. Не съм и предполагал, че е точно обратното — че живея с един изпечен джебчия!

БРИНДСЛИ: Харолд!

ХАРОЛД: (*истерично*) Така ли ми се отплащаш? След като толкова години се грижех за теб, чистех и подреждах тази къща, защото ти си мързелив като повлекана и не можеш да направиш нищо сам, а сега си ми задигнал най-хубавите вещи, за да впечатлиш новата си приятелка и нейното татенце. А тя помагаше ли ти?

БРИНДСЛИ: Харолд, моментът беше критичен.

ХАРОЛД: Не ми говори: не искам да знам! Сега вече знам какво си мислиш за мен... „Не казвай на Харолд за годежа. Той не заслужава доверие. Той дори не е приятел. От него може само да се краде!“

БРИНДСЛИ: Нали знаеш, че това не е вярно?

ХАРОЛД: (*креши в истерия, на един дъх*) Знам, че аз съм последният, който трябва да го научи — това е, което знам! И трябва да го разбера в присъствието на непознати. Аз, който толкова съм слушал за всичките ти мъки в малките часове на нощта, когато никой друг не би те изтърпял! Всичките ти досадни истории за жени, часове наред, сякаш никой друг, освен теб, си няма проблеми!

КЛИЯ: Тя е в истерия, скъпи. Не ѝ обръщай внимание.

ХАРОЛД: Ти не заслужаваш да ти се обръща внимание, Клия! (*Към Бриндсли.*) Що се отнася до теб, единственото, което мога да кажа за годежа ти е следното: родени сте един за друг — ти и онази малка гнида.

(Каръл изписква.)

БРИНДСЛИ: Каръл!

ХАРОЛД: А, значи ти си била тук? Спотайваш се в мрака!

БРИНДСЛИ: Остави я на мира!

ХАРОЛД: И с пръст няма да я докосна. Само си искам нещата и си отивам. Чу ли, Бриндсли? Веднага ми дай нещата или ще извикам полиция.

БРИНДСЛИ: Стига де...

ХАРОЛД: (*непреклонно*) Първо: един стол, стил „Регент“, лакиран махагон с инкрустации от позлатен бронз и апликации по тапицерията.

БРИНДСЛИ: Пред теб.

ХАРОЛД: (*навира свещта към него*) Мерси. Второ: едно канапе с ниска облегалка — подобно на „Регент“, на извити крачета и

тапицирано с богата коприна в бутилково зелено, за да пасва на гореспоменатия стол.

БРИНДСЛИ: В ателието.

ХАРОЛД: Невероятно! Трето: ваза „Коулпорт“ от 1809 г., декорирана по ръба с приятна украса от маргаритки и божури.

БРИНДСЛИ: На пода.

ХАРОЛД: На пода.

(Бриндсли му я подава.)

Оooo! Взел си я даже с цветята! След малко ще се върна за стола и канапето. (*Оттегля се с цялото накърнено достойнство, на което един Харолд Гориндж е способен.*) Това е краят на взаимоотношенията ни, Бриндсли. Смятам никога повече да не си говорим.

(Рязко издърпва шлифера си от масата. Вътре, разбира се, е статуетката на Буда, която пада на пода и се разбива на малки парченца.)

Ужасна тишина. Харолд се опитва да запази самообладание.)

Знаеш ли колко струва тази статуетка? Знаеш ли? Повече пари, отколкото ще видиш през целия си живот, дори да продадеш всичките си гадни, ръждясали боклуци. (*Със спокойствието на умопомрачения.*) Сега смятам да те пребия, Бриндсли.

БРИНДСЛИ: (нервно) Стегни се, Харолд... Не бъди безразсъден...

ХАРОЛД: Да, страхувам се, че ей сега ще те размажа, ама много се страхувам... Счупено за счупено — така сме квит. (*Издърпва един от дългите метални шишове от скулптурата.*) Счупено за счупено. Счупено за счупено!

(*Настъпва към Бриндсли като обезумял, насочил шиша като шпага, а свещта гори в другата му ръка.*)

БРИНДСЛИ: (отстъпва) Престани, Харолд. Ти си се побъркал!

ПОЛКОВНИКЪТ: Браво на вас, господине. Ето, че дойде и мигът на разплатата! (*Грабва другия шиш и също настъпва.*)

БРИНДСЛИ: (отстъпва и от двамата) Един момент, полковник. Бъдете разумен!... Нека не се превръщаме в диваци! Харолд, апелирам, към теб — ти винаги си бил с цивилизовани инстинкти! Не ставай и ти фатмак!...

КАРЪЛ: (и тя пристъпва свирепо) Хвани го, татко! Хвани го! Хванете го!

БРИНДСЛИ: (ужасен от нея) Каръл!

КАРЪЛ: (злобно) Хванете го! Хванете го! Хванете го! Хванете...

БРИНДСЛИ: Клия!

(Клия скача и духва свещта. Пълно осветление.)

ПОЛКОВНИКЪТ: По дяволите!

(Клия хваща Бриндсли за ръката и го издърпва вън от опасност.)

ПОЛКОВНИКЪТ: (към Клия) Внимавай, малката ми Бухтичка.

Отдръпни се.

ХАРОЛД: (към Каръл) Тихо, полковник. Да чуем дишането им.

ПОЛКОВНИКЪТ: Много умно! Блестяща тактика, господине!

(Тишина. Ослушват се. Бриндсли внимателно се качва на масата и тихо издърпва Клия след себе си. Харолд и Полковника злобно преследват плячката си, като мушкат и сечат с мечовете си в тъмното. Двайсет секунди. Изведнъж, Шупанциг отваря с трясък капака на пода. Двамата мъже предпазливо тръгват натам. Електротехникът пак изчезва надолу. Тъкмо стигат на пръсти до отвора в пода и се чува друг трясък — този път откъм входа. Някой пак се е препънал в бутилките от мляко. Харолд и Полковника незабавно се обръщат и, все още на пръсти, тръгват към дъното.)

(Влиза Георг Бамбергер. Той доста очевидно е милионер. Изглежда съвсем театрално, с брада, монокъл, редингот, цилиндър и орхидея на ревера. Носи голям слухов апарат. Той влиза озадачен в стаята. Незабележимо, двамата мъже гордо вървят към дъното срещу него, докато той внимателно напредва към авансцената, минавайки между тях.)

БАМБЕРГЕР: (говори с глас на средна възраст, с немски акцент, колкото е възможно повече да прилича на гласа на Шупанциг.) Хало, моля! Господин Мильр?

(Харолд и Полковникът рязко се завъртат в друга посока.)

ХАРОЛД: Ох, това е електротехникът!

БАМБЕРГЕР: Хало, моля?

ПОЛКОВНИКЪТ: Какво, по дяволите, правите тук горе?

(Шупанциг се появява от отвора в пода.)

Поправихте ли бушоните?

ХАРОЛД: Или ще ни държите цяла вечер на тъмно?

ШУПАНЦИГ: Не притеснявайте. Бушоните поправени. (Излиза от мазето.)

(Бамбергер обикаля сцената, отива вдясно.)

ХАРОЛД: Слава Богу.

БАМБЕРГЕР: (все още опипвайки наоколо) Хало, моля? Г-н Милър — гъде сте? Каква дийзе тъмнина? Това да не шега, ja?

ШУПАНЦИГ: (разсърден) А, не! Това не много смешно, добри хора — само защото аз чужденец да имитирате мене. Вие, англичани, сте най-груби хора на земята!

БАМБЕРГЕР: (имперски повелително) Г-н Милър! Дошъл съм, да гледам скулптурите ви!

ШУПАНЦИГ: Gott im Himmel!

БАМБЕРГЕР: Gott im Himmel!

БРИНДСЛИ: Боже, той е! Бамбергер!

КЛИЯ: Дошъл е!

ХАРОЛД: Бамбергер!

ПОЛКОВНИКЪТ: Бамбергер!

(Замръзват. Милионерът се обръща и тръгва наляво към отворения капак на пода.)

БРИНДСЛИ: Не се тревожете, г-н Бамбергер. Изгоряха ни бушоните, но сега се оправихме.

БАМБЕРГЕР: (раздразнен) Г-н Милър!

КЛИЯ: Говори по-силно. Той е глух.

БРИНДСЛИ: (вика) Не се тревожете, г-н Бамбергер! Изгоряха ни бушоните, но сега се оправихме!...

(Стойки върху масата, той силно прегръща Клия от щастие. Бамбергер пропуска отвора на косъм.)

БРИНДСЛИ: О, Клия, наистина е така. Сега вече всичко е наред! Съвсем навреме, точно на секундата!

(Но, докато казва това, Бамбергер се обръща и пада в мазето. Шупанциг затръпва капака с крак веднага след това.)

ШУПАНЦИГ: Така! Тук свършват мъките ви! Като Йехова в Светото писание, аз ще ви даря с най-чудесния дар на Сътворението! Светлина!

КЛИЯ: Светлина!

БРИНДСЛИ: О, слава Богу! Слава Богу!

(Шупанциг отива към електрическия ключ.)

ХАРОЛД: (злобно) Аз на твоето място не бих бързал толкова да го славя, Бриндсли!

ПОЛКОВНИКЪТ: Нито пък аз, Бриндсли, да бях на вас!

КАРЪЛ: Нито пък аз, Брини-Уини, ако бях на теб!

ШУПАНЦИГ: (величествено) Тогава трябва да славите мен! И аз ще бъда Господ, вашият Бог от този миг! (*Плясва с ръце.*) Да внимаваме. И каза Господ: „Да бъде светлина!“ И беше светлина, добри хора: Ненадейна!... Поразителна!... Внезапна, мигновена, невъобразима, неизчерпаема, неугасваща и вечна — СВЕТЛИНА!

(Шупанциг включва електрическия ключ с едър, изразителен жест. Мигновена тъмнина. Плочата на грамофона отново започва да се върти и маршът на Суза се сгромолясва върху публиката с тържествен гръм. След което постепенно затихва в мрака.)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.